

VÝROČNÍ
ZPRÁVA
2024

Vážení čtenáři,

s potěšením Vám předkládám výroční zprávu Finančního analytického úřadu za rok 2024. Tento dokument přináší přehled hlavních činností úřadu v uplynulém roce a odráží naši snahu o efektivní ochranu finančního systému České republiky před zneužíváním k praní peněz a financování terorismu.

Výroční zpráva se zaměřuje na klíčové oblasti naší práce – především analytickou činnost, kde jsme zpracovali významné množství podnětů a oznámení, oblast národních a mezinárodních sankcí, včetně jejich uplatňování v praxi, výkon dohledu nad povinnými osobami, naši legislativní činnost a rovněž intenzivní zapojení do mezinárodní spolupráce.

Rád bych touto cestou poděkoval všem zaměstnancům Finančního analytického úřadu za jejich odbornou práci, nasazení a profesionalitu. Zároveň vyjadřuji vděk našim tuzemským i zahraničním partnerům za důležitou a konstruktivní spolupráci, bez níž by naše činnost nemohla být tak efektivní.

Ing. Jiří Hylmar
ředitel Finančního analytického úřadu

ÚVOD	01
ANALYTICKÁ ČINNOST	04
Strategická analýza	10
Mezinárodní spolupráce	15
Financování terorismu	18
Financování proliferační	20
Národní hodnocení rizik a plnění Akčního plánu	22
MEZINÁRODNÍ A NÁRODNÍ SANKCE	25
DOZOROVÁ ČINNOST	29
Plán kontrol a strategie dohledu	32
Provedené kontroly v rámci dohledu na místě i na dálku	35
Přestupková řízení	38
Judikatura	40
MEZINÁRODNÍ AKTIVITY A LEGISLATIVNÍ ČINNOST	41
Legislativní činnost	41
Metodická a konzultační činnost	44
Činnost spojená s evropským právem v oblasti AML/CFT	46
Výbor Moneyval a hodnocení České republiky	48
Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím	51
Meziresortní koordinační skupina pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu	52
Národní strategie AML/CFT	54
PERSONÁLNÍ SITUACE, SYSTEMIZACE	55
Materiálně-technické zajištění	58
HOSPODAŘENÍ FAÚ	59
Výdaje	59
Příjmy	61
KONTROLA ČINNOSTI FAÚ	62
PLÁN ÚKOLŮ PRO ROK 2025	63
STATISTICKÝ PŘEHLED VÝSLEDKŮ ČINNOSTI V OBDOBÍ 2020 – 2024	65
SEZNAM ZKRATEK A POJMŮ	66
KONTAKTY	67

Úvod

Finanční analytický úřad („FAÚ“ nebo „Úřad“) byl zřízen 1. 1. 2017 a plně navazuje na činnost odboru 24 Ministerstva financí. Vznik Úřadu byl reakcí na výsledky čtvrtého kola hodnocení výboru MONEYVAL, pro zvýšení nezávislosti a samostatnosti finanční zpravodajské jednotky v České republice. Úřad je nedílnou součástí resortu Ministerstva financí. FAÚ plní funkci finanční zpravodajské jednotky (FIU – Financial Intelligence Unit) pro Českou republiku v souladu s mezinárodními standardy (především tzv. doporučení FATF – Financial Action Task Force) a směrnicí Evropského parlamentu a Rady, o předcházení využívání finančního systému k praní peněz, financování terorismu nebo financování šíření zbraní hromadného ničení (dále také „financování proliferace“), a je podřízen Ministerstvu financí.

FAÚ je účetní jednotkou, přičemž jeho příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva financí.

Úřad v souladu se zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů („AML zákon“), řídí ředitel, jehož výběr, jmenování a odvolání se řídí zákonem o státní službě. Úřad při své činnosti uplatňuje taková organizační, personální a jiná opatření, která zaručují, že s informacemi získanými při jeho činnosti podle zákona nepřijde do styku nepovolaná osoba.

Prvořadým úkolem Finančního analytického úřadu je ochrana finančního systému České republiky před jeho zneužitím k praní peněz, financování terorismu, kterým se dále rozumí také financování proliferace. FAÚ je v této oblasti plně zodpovědný za efektivní a funkční nastavení systému opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a proti financování terorismu. Současně s touto regulatorní kompetencí, která se odráží i ve výkonu dozorové činnosti v této oblasti, je FAÚ i zásadním výkonným článkem systému, jelikož je příjemcem všech detekovaných podezřelých obchodů. Prvotní detekce podezřelých obchodů je zákonodárcem sice svěřena širokému okruhu povinných osob, zejména bankám, ale i celé řadě dalších zákonem vymezených subjektů, nicméně vlastní operativní analýzu a následnou distribuci závěrů analytických šetření příslušným orgánům veřejné moci provádí výhradně FAÚ.

Úřad dále plní úkoly na úseku provádění a vnitrostátní koordinace provádění mezinárodních a národních sankcí za účelem udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu, k jejichž dodržování je Česká republika zavázána na základě členství v Organizaci spojených národů a v Evropské unii. V této oblasti vykonává také správní dozor.

Činnost FAÚ související s mezinárodními a národními sankcemi i v roce 2024 opanovala pokračující ruská agrese vůči Ukrajině. V reakci na ni v průběhu roku přijala Evropská unie tři velké balíčky, které opět zpřísnily omezující opatření vůči Rusku a Bělorusku. Nápad sankčních případů v roce 2024 dále mírně narůstal a značný růst byl zaznamenán v agendě výjimek ze sankcí.

Stejně jako v předchozím roce kladl počet přijatých oznámení podezřelých obchodů mimořádné nároky na analytickou činnost FAÚ. Podstatná část oznámení vykazovala návaznost na daňové delikty, dále pak různá podvodná jednání a návazné praní peněz, podvodná jednání zaměstnaneckých agentur s následným praním peněz a pozvolně se vyvíjející problematika financování obchodu se strategickými komoditami, která se dotýká i financování proliferace. Velká pozornost byla věnována zvyšování efektivity procesu oznamování podezřelých obchodů, čemuž přispěje nový formulář, jehož tvorba byla v roce 2024 zahájena.

V rámci legislativní činnosti Úřadu došlo ke schválení a účinnosti dvou významných novel AML zákona s dopadem i na zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí. Došlo nejen k adaptaci evropské legislativy v oblasti AML, ale také k zefektivnění činnosti FAÚ nejen při šetření podezřelých obchodů a činnosti strategické analýzy, ale zejména při výkonu správního dozoru. Současně nová právní úprava napravuje některé zásadní nedostatky vytýkané Česku ve zprávě z 5. kola hodnocení výborem MONEYVAL. Účinnost těchto opatření se naplno projeví v roce 2025, a proto v roce 2024 zůstalo Česko zařazeno do procesu zesílených opatření CEPs (Compliance enhancing procedures), který má zajistit rychlou nápravu a posílení technického souladu země s Mezinárodními standardy FATF¹.

Podstatná činnost Úřadu byla také směřována k plnění úkolů v oblasti koordinace procesu 1. kola národního hodnocení rizik financování proliferace a akčního plánu vyplývajícího z 2. kola procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu. V neposlední řadě je třeba také zmínit zahájení přípravných prací na nadcházející 6. kolo vzájemného hodnocení ČR mezinárodním hodnotícím výborem MONEYVAL, jehož návštěva proběhne v dubnu 2026.

Ačkoliv rok 2024 přinesl mnoho složitých výzev a objem agendy nestagnoval, lze konstatovat, že se s nimi Úřad vypořádal v souladu se svým posláním a zákonným zadáním.

¹ Tzv. FATF Doporučení.

viz www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatf-recommendations.html

Analytická činnost

Nejvýznamnější aktivitou Finančního analytického úřadu je analytická činnost. Hlavním cílem této činnosti je posouzení a analýza prvotních podezření detekovaných povinnými osobami, tzv. podezřelých obchodů.

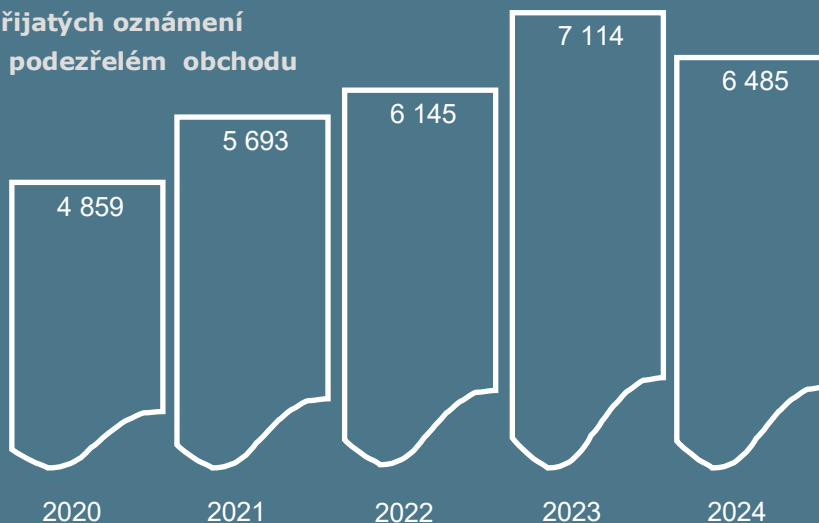
Při této činnosti rovněž dochází k zajištění a vyhodnocení dalších relevantních informací nezbytných pro rozhodnutí o následném postupu. Pro účely šetření mohou být vyžadovány informace od povinných osob, ale také od Policie ČR, orgánů příslušných ke správě daní, zpravodajských služeb a dalších orgánů veřejné moci.

FAÚ v rámci své analytické činnosti využívá mimo spolupráce s orgány veřejné moci také další nástroje pro získávání informací za účelem šetření podezřelých obchodů jako vytěžování rozsáhlého spektra evidencí a registrů, efektivní využívání otevřených zdrojů a výměnu informací se zahraničními finančními zpravodajskými jednotkami. Výsledky šetření jsou následně distribuovány oprávněným recipientům, mezi něž patří zejména orgány činné v trestním řízení, správce daně, zpravodajské služby, zahraniční finanční zpravodajské jednotky, dozorcí úřady a další instituce. Pro zajištění efektivity distribuce je nezbytná kontinuální komunikace a sdílení strategických informací s těmito partnery.

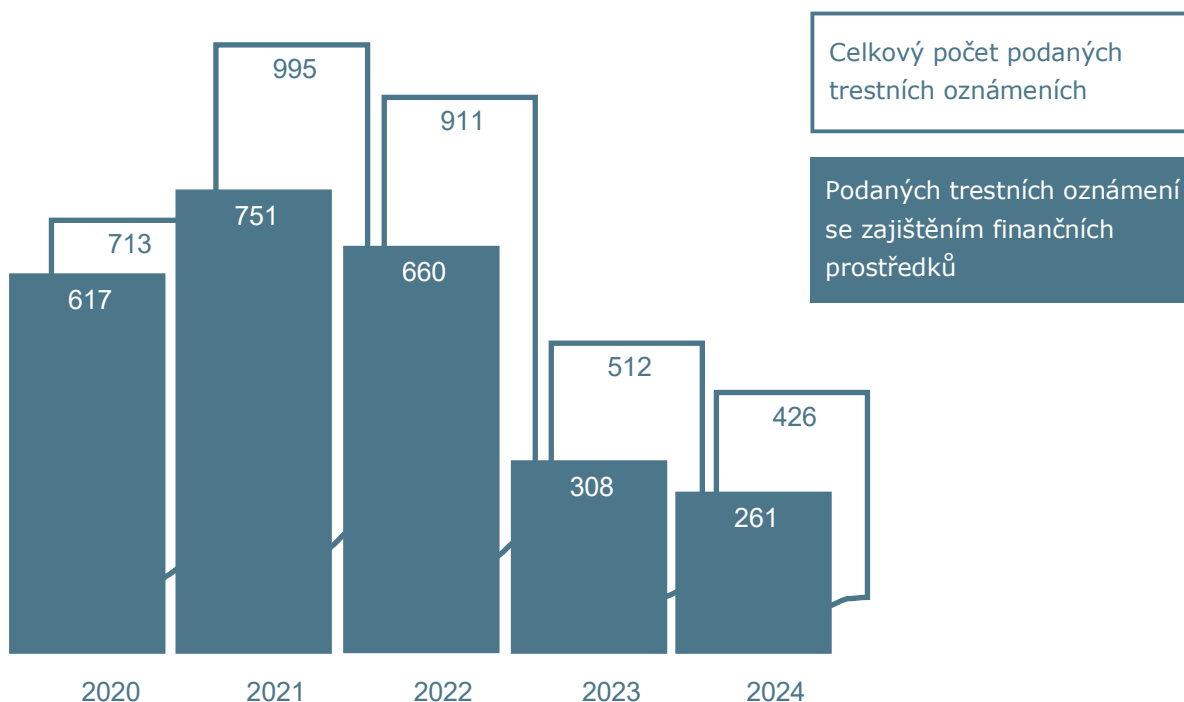
V případech blokace finančních prostředků ze strany FAÚ je prioritou šetření práv dotčených subjektů a vždy je postupováno bez zbytečného prodlení. V praxi se průměrná délka blokace pohybuje v rozmezí dvou až tří dnů, a to v závislosti na složitosti konkrétního šetření.

V roce 2024 obdržel Finanční analytický úřad celkem 6 485 oznámení podezřelého obchodu (OPO) oproti 7 114 OPO předchozího roku. Mírný meziroční pokles OPO je dlouho očekávaným důsledkem trvalého metodicko-edukativního působení FAÚ na povinné osoby se zaměřením na zvyšování kvality OPO a postupnou redukci defenzivního reportingu. Jedná se o pozitivní změnu v dlouholetém trendu, kdy nejméně od roku 2019 docházelo k meziročnímu zvyšování počtu přijatých OPO v rozsahu až o 20 %, v mnoha případech však zcela zjevně na úkor jejich kvality.

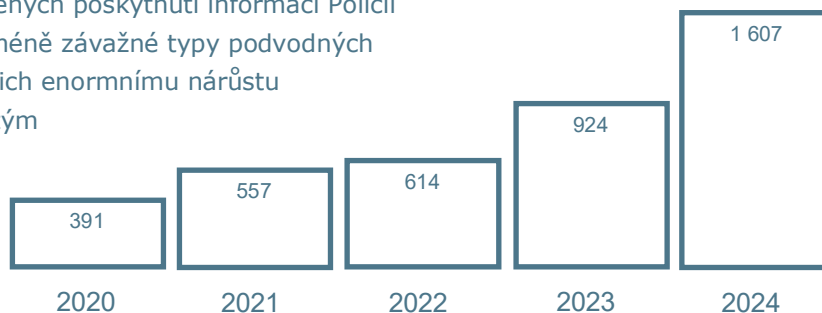
**Vývoj počtu
přijatých oznámení
o podezřelém obchodu**

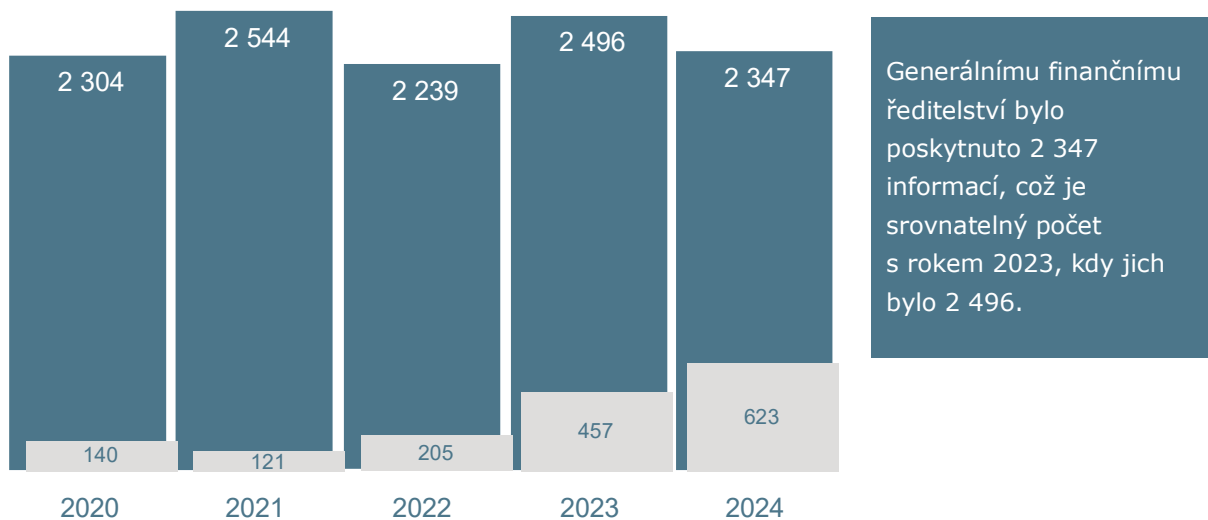
Nový trend by měl umožnit efektivní aplikaci rizikově orientovaného přístupu k šetření jednotlivých OPO, kdy skutečně závažným a sofistikovaným kauzám mohou být věnovány odpovídající kapacity. Na obdobné filozofii je nově založena i metodika distribuce výsledků šetření, kdy méně závažné kauzy, například phishingové útoky, jsou Policii České republiky, namísto trestního oznámení, předávány zrychlenou formou poskytnutí informace (viz níže). I v tomto případě se nová metodika odrazila ve sníženém počtu podaných trestních oznámení, kterých bylo podáno 713 oproti 995 trestním oznámením z předchozího roku. Celkový objem zajištěných finančních prostředků v roce 2024 činil 3,205 miliardy Kč.

V případě zmiňovaných zrychlených poskytnutí informací Policii České republiky s vazbou na méně závažné typy podvodných jednání pak logicky došlo k jejich enormnímu nárůstu na 1 607 oproti 924 poskytnutým informacím v roce 2023.

Významná část šetření oznámení podezřelých obchodů se obdobně jako v předchozích letech týkala daňových deliktů, od čehož je odvozen počet informací poskytnutých Generálnímu finančnímu ředitelství a Generálnímu ředitelství cel.

V případě Generálního ředitelství cel byl zaznamenán poměrně velký nárůst ze 457 případů v roce 2023 na 623 případů v roce 2024. Jedním z důvodů této změny je zejména zvyšující se počet informací o případech souvisejících s obcházením mezinárodních sankcí a dále s obchody s bezpečnostním materiálem.

Razantní nárůst byl zaznamenán v počtu informací dalším oprávněným příjemcům, mezi které patří například Česká správa sociálního zabezpečení nebo Státní úřad inspekce práce, ale především zpravodajské služby. Celkem bylo této souhrnné kategorii adresátů poskytnuto 1 159 významných informací oproti 563 informacím v roce 2023. Tento stav zcela jasně deklaruje vysokou úroveň zpravodajské spolupráce a nezbytné výměny informací v podmínkách pokračující války na Ukrajině a krize na Blízkém východě.

Uvedená činnost je na FAÚ realizována Analytickým odborem, do jehož působnosti spadá zejména případová a strategická analýza v oblastech praní peněz, financování terorismu a financování proliferace, národní hodnocení rizik a mezinárodní spolupráce při výměně informací se zahraničními finančními zpravodajskými jednotkami.

Mezi významné činnosti Analytického odboru v roce 2024 lze dále zařadit:

- přípravu a implementace nového formuláře pro oznamování podezřelých obchodů, který bude znamenat razantní zvýšení efektivity práce s oznámeními podezřelých obchodů i kvality reportingu;
- zahájení plné implementace skóringu kvality OPO a poskytování rozšířené zpětné vazby o sledované nedostatky povinným osobám, které se ukazují jako efektivní nástroje pro zvyšování kvality OPO a tím i pro zvyšování efektivity ze zákona uplatňovaných AML/CFT opatření;
- účast v různých tuzemských a zahraničních pracovních skupinách zejména: Platforma FIU pod Evropskou komisí, Egmontská skupina, DAP4AML², EFIPPP³, Pracovní skupina pro strukturu a obsah OPO koordinovaná Evropskou komisí, COBA projekt⁴;
- zapojení do přípravných prací pro šesté kolo hodnocení Výborem expertů Rady Evropy pro hodnocení opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu (MONEYVAL), který pravidelně hodnotí Českou republiku v oblasti boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu;
- školicí činnost a výměnu informací s povinnými osobami prostřednictvím workshopů, školení a cílené distribuce specializované publikace AML/CFT RADAR.

Je nutno zdůraznit, že analytická činnost FAÚ by nebyla možná bez úzké spolupráce s bezpečnostními složkami včetně zpravodajských služeb, orgány daňové a celní správy, dalšími orgány veřejné moci a zahraničními finančními zpravodajskými jednotkami a v neposlední řadě s povinnými osobami.

² projekt Evropské komise zaměřený na vývoj a implementaci informačních nástrojů pro budoucí Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu (AMLA). Cílem je podpořit společné analytické aktivity mezi finančními zpravodajskými jednotkami (FIU) v EU. Projekt se soustředí na mapování existujících nástrojů, definování požadavků na nový integrovaný analytický systém a zajištění jeho interoperability se sítí FIU.net pro efektivní sdílení informací.

³ Europol Financial Intelligence Public-Private Partnership) je první nadnárodní mechanismus pro sdílení informací v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, založený v roce 2017. Poskytuje platformu pro přeshraniční spolupráci a výměnu informací mezi Europolem, příslušnými orgány (včetně finančních zpravodajských jednotek a orgánů činných v trestním řízení) a regulovanými finančními institucemi, jako jsou banky. Cílem EFIPPP je vytvořit společný obraz hrozeb, usnadnit výměnu operativních informací a podporovat inovace v boji proti finanční kriminalitě.

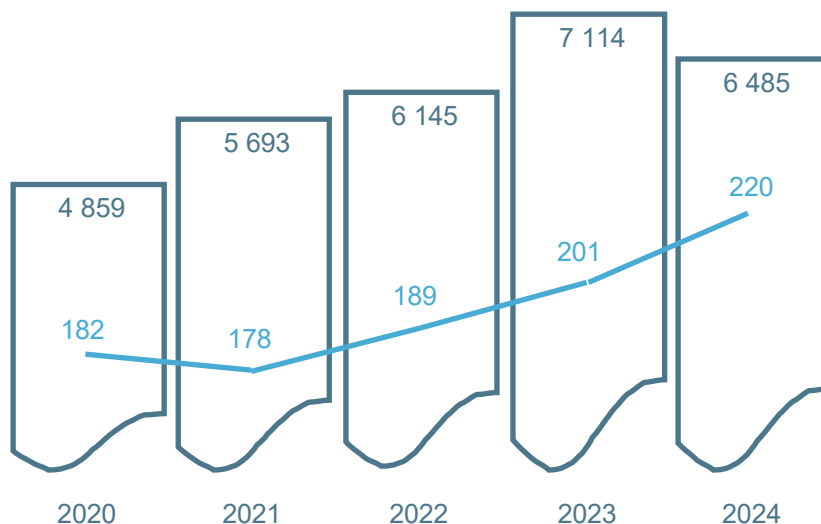
⁴ projekt "Correspondent Banking", iniciativu Evropské komise realizovanou ve spolupráci s organizací Expertise France, Evropským orgánem pro bankovníctví (EBA), Generálním ředitelstvím pro strukturální reformy (DG REFORM) a Generálním ředitelstvím pro finanční stabilitu, finanční služby a unii kapitálových trhů (DG FISMA). Cílem projektu je zlepšit porozumění rizikům spojeným s praním peněz a financováním terorismu (AML/CFT) v oblasti korespondenčního bankovníctví a posílit schopnosti finančních zpravodajských jednotek (FIU), dozorových a regulačních orgánů a korespondenčních bank v členských státech EU při mitigaci těchto rizik.

Strategická analýza

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, v roce 2024 byl po mnoha letech zaznamenán pokles přijatých OPO. Z informací o vývoji počtu těchto oznámení v průběhu roku 2024, kdy 4. čtvrtletí přineslo jejich postupný nárůst, lze predikovat, že se jednalo o pokles, který již nadále nebude pokračovat a počet oznámení se vrátí v následujícím období opět k růstu. Tato predikce je podporována také postupně se zvyšující reportingovou aktivitou dalších sektorů povinných osob⁵ než jen bankovního sektoru i celkově se zvyšujícím počtem reportujících subjektů. Stoupající počet OPO z těchto jiných sektorů lze přičíst průběžné metodicko-edukační činnosti FAÚ.

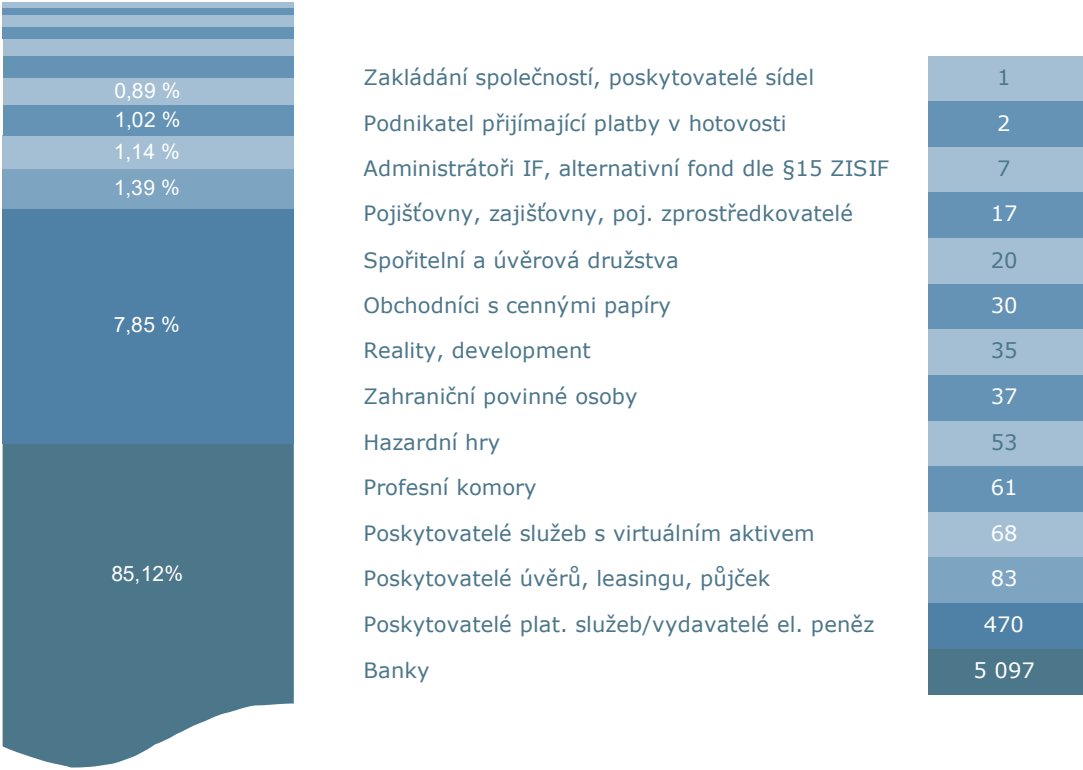
Vývoj počtu přijatých OPO a reportujících subjektů

⁵ viz §2 AML zákona

Nejvýznamnější skupinou povinných osob ve smyslu ustanovení § 2 AML zákona, dle počtu podaných oznámení, již po mnoho let zůstávají banky, které se za rok 2024 podílely na počtu povinnými osobami podaných OPO z 85 %. Rostoucí počet OPO byl v roce 2024 zaznamenán např. u realitního či hazardního sektoru. V této souvislosti je třeba uvést, že mimo oznámení od povinných osob ve smyslu citovaného zákona FAÚ pracuje ve vymezených případech i s podněty dalších subjektů, např. orgány veřejné moci.

Povinné osoby podle počtu OPO

Z pohledu struktury přijatých OPO kopíroval rok 2024 bez větších změn situaci z roku 2023, která byla i nadále ovlivňována pokračující agresí vůči Ukrajině.

Oznámením podezřelých obchodů dominovala skupina s vazbou na:

- daňové delikty (podvody v oblasti DPH, daně z příjmů, spotřební daně i neplacení zdravotního a sociálního pojištění);
- různé formy podvodného jednání s významným podílem phishingových útoků;
- hotovostní transakce neznámého původu.

Další významnou skupinu představovala OPO s vazbou na:

- tranzitní účty;
- zneužití nebankovních poskytovatelů platebních služeb, kde je evidováno trojnásobné zvýšení počtu OPO;
- zneužití kryptoaktiv;
- obchody s nemovitostmi;
- nelegální zaměstnávání agenturami, které zaměstnávají cizince bez placení povinných odvodů, přičemž tento fenomén je často spojen s dalšími typy kriminality;
- sankční prvek, kdy rozšiřující se mezinárodní sankce způsobily nárůst případů spojených s porušením či obcházením mezinárodních sankcí a to v rámci širokého spektra služeb, zboží a komodit zahrnujících civilní i vojenské využití.

Jak již bylo zmíněno, objemově největší skupina OPO byla v roce 2024 spojena s krácením daňových povinností. Vedle přetrvávajících řetězových podvodů zneužívajících systém fungování daně z přidané hodnoty, kdy na základě neexistujících, simulovaných dodavatelsko-odběratelských vztahů dochází k neoprávněnému snižování základu daně pro výpočet DPH, byla nadále registrována také mimořádně vysoká aktivita tzv. pracovních agentur. Ve skutečnosti se však jednalo o nelegální zaměstnávání, popř. zastřené zprostředkování zaměstnání, jejichž činnost má vysoké škody v oblasti nehrzení zdravotního a sociálního pojištění. Pokud jde o způsob legalizace výnosů z trestné činnosti majících původ v neuhrazených daňových povinnostech a neuhrazených pojistných, tak k jejich distribuci jsou zneužívány účty fyzických osob, přes které jsou peníze dále rozesílány většímu okruhu dalších fyzických osob využívaných fakticky jako pracovní síla. Smyslem je zejména znepréhlednění transakcí souvisejících s výplatou pracovní síly.

Další významnou skupinu tvoří již po mnoho let různé typy podvodných jednání týkající se:

- investičních podvodů zahrnující nabídku investic do zahraničních cenných papírů, prostřednictvím zahraničních, nebo i tuzemských (ne)registrovaných finančních zprostředkovatelů či
- investičních podvodů zahrnující nabídku investic do komodit a nemovitostí.

U různých typů podvodů páchaných v kyberprostoru jsou viditelné snahy pachatelů využívat k legalizaci kromě běžných bankovních účtů také účty vedené poskytovateli nebankovních úvěrů, či herní účty vedené pro klienty u sázkových společností. Dále jsou v masivní míře využívány sociální sítě nejen k šíření podvodných nabídek investic, přičemž jsou zneužívány možnosti umělé inteligence k výrobě deep fake videí se známými osobnostmi, nýbrž také k rekrutování tzv. money mule pod příslibem brigády spočívající v přeposílání peněz přes jejich osobní bankovní účty. Tyto nabídky cílí a oslovují především mladou generaci, která mnohdy nedokáže vyhodnotit možné trestněprávní následky spojené pácháním nedbalostní formy legalizace výnosů z trestné činnosti.

V oblasti mezinárodních finančních transakcí, směřujících především z postsovětských států na účty subjektů v České republice jako cílové či tranzitní destinace, jsou k transferům záměrně využívány zejména účty u bank v Turecku. Jedná se v drtivé většině o způsob praní peněz označovaný zkratkou TBML (Trade Based Money Laundering), kdy se předstírá, že platby mají souvislost s podnikatelskou činností spočívající v prodeji zboží a služeb, která je ovšem většinou simulovaná. Tento systém praní je používán jak k obcházení mezinárodních sankcí, tak k přesouvání finančních prostředků neznámého původu.

Mezi významnou skupinu šetřených podnětů je třeba zařadit také ty, které se týkaly vkladů hotovosti neznámého původu na bankovní účty, a to jak v rámci hotovostních vkladů přes ATM tak i na pobočkách bank. Ve značné míře se jednalo o vklady provedené cizími státními příslušníky. Vedle osob původem z bývalých zemí SSSR bylo možné tento trend sledovat i u osob původem z Asie, zejména u vietnamské komunity.

Za zmínku stojí také narůstající trend příchodních plateb z Vietnamu na bankovní účty v bankách na území ČR. K transakcím jsou ve Vietnamu využívány banky, které jsou dlouhodobě posuzovány jako nespolehlivé, co se týká provádění standardní kontroly původu prostředků a účelu plateb.

Trendy v oblasti metod praní peněz zůstávají proti předchozímu roku bez větších změn. Identifikovány byly především následující trendy:

- přimísení výnosů z trestné činnosti k legálnímu podnikání;
- zneužití podnikatelských bankovních účtů v České republice pro přeshraniční bezhotovostní převody prostředků získaných trestnou činností v tuzemsku i zahraničí;
- zneužití hotovostních transakcí;
- samostatně stojící praní jako služba;
- zneužívání virtuálních aktiv, elektronických peněženek a služeb elektronických platebních bran;
- investice výnosů z trestné činnosti páchané v České republice i v zahraničí do tuzemských nemovitostí;
- zneužití bankovních účtů založených na falešnou či odcizenou identitu, a to zejména v případě bankovních účtů otevřených online prostřednictvím tzv. vzdálené identifikace při zakládání bankovního účtu;
- zneužívání služeb nabízených poskytovateli platebních služeb malého rozsahu.

Mezinárodní spolupráce

V roce 2024, jako již v předchozích letech, často vykazovaly případy legalizace výnosů z trestné činnosti mezinárodní charakter. Finanční prostředky získané trestnou činností ekonomického charakteru byly ve značné míře převáděny přes účty otevřené ve finančních institucích majících sídlo v zahraničí.

Mezinárodní spolupráci je i nadále věnována mimořádná pozornost v legislativním rámci a rovněž tak i v rovině operativní analýzy. Dále pokračoval trend zefektivnění mezinárodní spolupráce zejména mezi evropskými finančními zpravodajskými jednotkami, týkající se kvality, rozsahu sdílených informací a v neposlední řadě i rychlosti výměny informací, která byla v řadě případů klíčová.

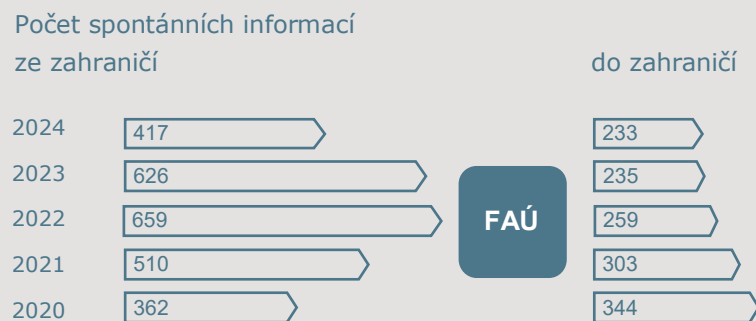
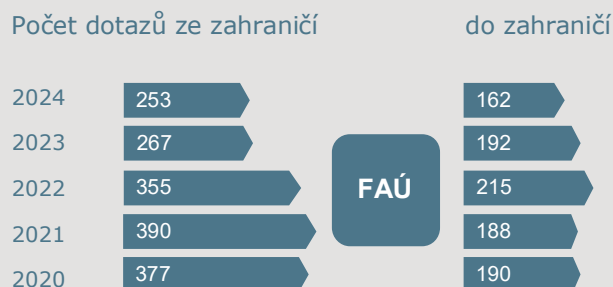
Objem výměny analytických informací prostřednictvím automatizovaných či částečně automatizovaných zpráv byl na téměř stejné úrovni jako v roce 2023, tj. bylo přijato cca 10 000 zpráv obsahujících informace o potenciálně protiprávním jednání s mezinárodním kontextem, přičemž v rámci této výměny došlo k mírnému nárůstu počtu informací z neevropských států.

V souvislosti s obdrženými žádostmi o zajištění prostředků získaných trestnou činností, kdy se tyto prostředky nacházely v jiné zemi, než v té, ve které došlo ke spáchání zdrojového trestného činu, byl v roce 2024 oproti roku 2023 zaznamenán mírný nárůst. Celková hodnota finančních prostředků, které byly zajištěny v rámci mezinárodní spolupráce, přesáhla výši 42 mil. Kč.

Na základě žádostí FAÚ o blokaci finančních prostředků pocházejících z trestné činnosti, které se nacházely na účtech v zahraničí, bylo zajištěno celkem cca 370 mil. Kč.

Důležitost mezinárodní spolupráce v oblasti boje proti praní špinavých peněz dokládají také počty odeslaných a získaných spontánních informací a přijatých i odeslaných dotazů. V průběhu roku 2024 bylo přijato celkem 417 spontánních informací, přičemž u 55 % z nich bylo rozhodnuto o dalším šetření. FAÚ přijal a zpracoval 253 dotazů od zahraničních finančních zpravodajských jednotek, přičemž doba první odpovědi na tyto dotazy se pohybovala podle náročnosti případu v rozpětí od téhož dne do 80 dnů. Průměrná doba první odpovědi na dotazy ze zahraničí činila 13 dní. Mezinárodní spolupráce je významným nástrojem i pro šetření vlastních oznámení o podezřelém obchodu, kdy bylo za rok 2024 zasláno do zahraničí 233 spontánních informací a 162 dotazů.

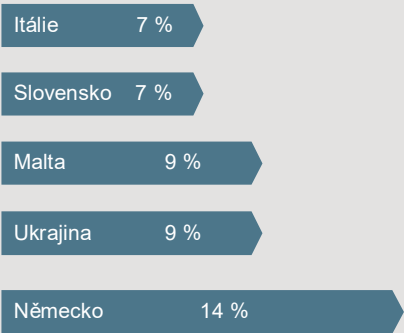
Mezinárodní spolupráce 2020 – 2024

Vzájemná výměna zpravodajských informací s vybranými partnerskými finančními zpravodajskými jednotkami (FIUs) s nejvyšším počtem odeslaných i přijatých dotazů.

TOP5FIUs – nejčastější výměna spontánních informací v roce 2024

Dotazy ze zahraničí

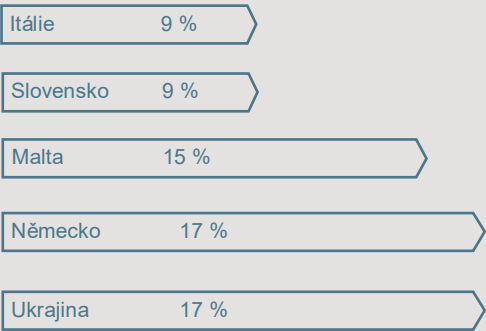

Dotazy do zahraničí

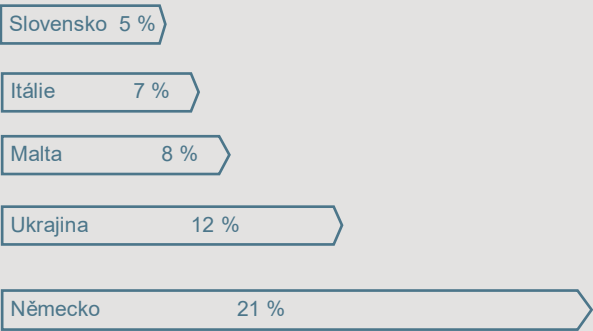

FAÚ

Spontánní informace ze zahraničí

Spontánní informace do zahraničí

FAÚ

Financování terorismu

Finanční analytický úřad v návaznosti na doporučení FATF, příslušné předpisy Evropské unie a AML zákon uplatňuje také opatření proti financování terorismu. V rámci této činnosti je prováděna zejména identifikace, analýza a následné zmírňování rizik spojených se zneužíváním tuzemského finančního a nefinančního sektoru subjekty, které mohou být zapojené do financování teroristických, případně násilně extremistických aktivit.

Podstatná je při uplatňování výše uvedených opatření spolupráce se širokým spektrem povinných osob, primárně s úvěrovými institucemi, dále i s dalšími platebními institucemi. Vzhledem k nastavení AML/CFT systémů těchto institucí jde o silný prvek při detekci takových transakčních aktivit, které mohou indikovat podezření z financování terorismu a jeho přímé či nepřímé podpory.

V roce 2024 byl řešen obdobný počet podnětů s vazbou na možné podezření z financování terorismu jako v předchozím roce. Tyto podněty byly oznamovány převážně povinnými osobami. Provedená šetření se týkala tuzemských i zahraničních fyzických a právnických osob. V případě zahraničních osob se primárně jednalo o trvale nebo dočasně usídlené subjekty v ČR, či subjekty sice působící v zahraničí, ale s vazbou na ČR.

Šetřeními případy se často prolínaly prvky podezření z možného zneužití bankovních služeb spojených s vedením běžných účtů, hotovostních transakcí, prodejů a nákupů nemovitostí, využitím převodů z, či do nebankovních platebních služeb a kryptoměn. Několik šetření FAÚ bylo prováděno ve vztahu k transakcím do pásma Gazy, které souvisely s vývojem tamní situace. Dále se šetření týkala i subjektů s radikálním pojetím víry, s extremistickými, či jinak bezpečnostně ohrožujícími tendencemi.

Výsledky šetření v roce 2024 vedly v jednom případě k podání trestního oznámení pro podezření z financování terorismu. V dalších šetřených případech byly zjišťovány informace indikující podezření obecnějšího charakteru, které byly na základě zákonného zmocnění buď poskytovány relevantním bezpečnostním složkám či zahraničním finančním zpravodajským jednotkám. Nezastupitelným elementem pro činnost FAÚ v oblasti boje proti financování terorismu byla spolupráce s Policií ČR, zejména s PČR NCTEKK SKPV, zpravodajskými službami České republiky i zahraničními finančními zpravodajskými jednotkami, a to ať už na bilaterální úrovni, nebo v rámci meziresortních tuzemských i mezinárodních pracovních skupin.

Financování proliferace

Financování proliferace (financování šíření zbraní hromadného ničení) představuje závažnou hrozbu pro mezinárodní bezpečnost a stabilitu finančního systému. V souladu s doporučeními FATF, příslušnými předpisy Evropské unie a zákonem o boji proti praní peněz (AML zákon) uplatňuje Finanční analytický úřad komplexní opatření proti financování šíření zbraní hromadného ničení.

FAÚ se ve své činnosti zaměřuje na široké spektrum případů souvisejících s financováním proliferace. Ty zahrnují nejen situace přímo odpovídající definici financování proliferace dle aktualizované definice FATF⁶, ale i případy úzce související s touto problematikou. Zvláštní pozornost je věnována podezřením na zneužívání finančního systému pro trestnou činnost spojenou s obchodem s konvenčním vojenským materiálem, bezpečnostním materiálem, bezpilotními zařízeními a zbraněmi.

Hlavním cílem FAÚ v této oblasti je identifikace, analýza a následné zmírňování rizik spojených se zneužíváním tuzemského finančního a nefinančního sektoru subjekty potenciálně zapojenými do proliferačních aktivit. Tímto přístupem FAÚ doplňuje protiproliferační opatření dalších odpovědných institucí, které primárně neřeší finanční aspekty této problematiky.

V roce 2024 FAÚ zaznamenal postupný nárůst případů s prvky financování proliferace. Tento trend je akcelerován zhoršující se mezinárodní situací, zejména v souvislosti s invází Ruska na Ukrajinu v únoru 2022. Následné zpřísnění mezinárodních sankcí vůči Rusku a Bělorusku, ale i historicky sankčně exponovaným zemím jako Írán či Severní Korea, významně ovlivnilo dynamiku v této oblasti.

FAÚ v uplynulém roce řešil desítky případů souvisejících s financováním proliferace, a to na základě oznámení o podezřelém obchodu či dalších podnětů a informací.

Významná většina těchto podnětů pocházela od subjektů z bankovního sektoru, což podtrhuje klíčovou roli finančních institucí v detekci a prevenci financování proliferační.

Převážná část šetřených případů se týkala transakčních aktivit právnických osob, přičemž dominovaly případy spojené s obchodováním s citlivými položkami, jako je zboží dvojího užití či vojenský materiál. Zaznamenány byly také případy vztahující se k obchodu se zbraněmi nebo výbušninami, včetně několika případů souvisejících se zbraněmi hromadného ničení.

Zvláštní pozornost byla věnována případům, u nichž byl detekován příznak možného obcházení mezinárodních sankcí. Více než desetina případů vykazovala známky snahy o dodávání kontrolovaných položek na území Ruské federace, často s využitím zprostředkujících zemí. FAÚ se rovněž zabýval případy souvisejícími s dodávkami mezinárodně kontrolovaných položek do sankcionovaného Íránu a Severní Koreje. V kontextu ozbrojeného konfliktu na Ukrajině byly zaznamenány i pokusy o neoprávněné obohacení v rámci dodávek vojenského a bezpečnostního materiálu směřujícího na podporu Ukrajiny.

Výsledky šetření byly zpravidla poskytovány jako informace zákonným adresátům k provedení dalších opatření. Ve dvou případech byly informace předány v rámci mezinárodní spolupráce zahraničním finančním zpravodajským jednotkám. V šesti případech byly interně postoupeny v rámci FAÚ na Sankční oddělení.

Nezastupitelnou roli v rámci šetření uvedených případů sehraje úzká spolupráce s povinnými osobami, orgány veřejné moci na úseku povolovacího řízení, bezpečnostními složkami a zahraničními finančními zpravodajskými jednotkami. FAÚ se v této oblasti aktivně podílí na činnosti několika dedikovaných mezipřevodních pracovních skupin.

Vzhledem k přetrvávajícím globálním bezpečnostním výzvám a dynamickému vývoji v oblasti mezinárodních sankcí lze předpokládat, že problematika financování proliferační zůstane i nadále jednou z klíčových priorit FAÚ.

⁶ Riziko financování proliferační zahrnuje získávání, přesun nebo zpřístupňování finančních prostředků, jiných aktiv nebo jiných ekonomických zdrojů, nebo financování (úplné nebo částečné) osobám nebo subjektům za účelem šíření zbraní hromadného ničení, kdy toto riziko zahrnuje také šíření nosičů a souvisejících materiálů, včetně technologií dvojího užití a zboží dvojího užití pro nelegitimní účely, ale i ty, které s touto problematikou úzce souvisí.

Národní hodnocení rizik a plnění Akčního plánu

Jedním z významných úkolů FAÚ je koordinace procesu posouzení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu na úrovni České republiky (národní hodnocení rizik). Na zpracování národního hodnocení rizik se podílí rovněž povinné osoby a orgány veřejné moci. Hodnocení příslušných rizik slouží zejména ke zdokonalení preventivních opatření na úrovni státní správy a u povinných osob a je zpracováváno v souladu s oborovými mezinárodními standardy.

V oblasti procesu národního hodnocení rizik FAÚ realizoval v roce 2024 plnění následujících klíčových úkolů:

- **Vyhodnocení Akčního plánu prevence a boje proti praní peněz a financování terorismu**

Akční plán prevence a boje proti praní peněz a financování terorismu navazoval na 2. kolo procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu. Byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 14. 7. 2022 pod č. 598, přičemž obsahoval celkem 34 zmírňujících opatření legislativního a nelegislativního typu. V první polovině r 2024 byla realizována zbylá opatření, a vyhodnocení akčního plánu bylo předloženo vládě ČR s tím, že všechna opatření byla splněna.

- **Realizace první etapy národního hodnocení rizik financování šíření zbraní hromadného ničení (financování proliferace)**

V roce 2024 pokračovala realizační fáze prvního kola národního hodnocení rizik financování proliferace, přičemž byl zpracován první návrh zprávy o národním hodnocení rizik financování proliferace.

S předběžnými výsledky hodnocení rizik byly seznámeny vybrané složky veřejného i soukromého sektoru, a to prostřednictvím workshopu "Review of the draft Proliferation Financing NRA of the Czech Republic", který se uskutečnil v listopadu 2024 v Praze a na jehož organizaci se podílel FAÚ společně s Radou Evropy a jejími zahraničními experty na problematiku národního hodnocení rizik a financování proliferační. Náměty vzešlé z odborné diskuze konané v rámci tohoto workshopu a výstupy z nadcházejících tzv. fokusních skupin, které budou realizovány v první polovině roku 2025 za účasti veřejného i soukromého sektoru, budou zohledněny a zapracovány do finální zprávy o národním hodnocení rizik financování proliferační, jejíž schválení lze očekávat v polovině roku 2025.

■ **Vytvoření mezíresortní koordinační platformy pro proces národního hodnocení rizik**

Proces národního hodnocení rizik je nově zpracováván na základě metodologie Rady Evropy. Ta má za cíl pomoci vládám při zavádění komplexního národního systému řízení rizik, jehož součástí je také vytvoření stálé mezíresortní platformy pro řízení rizik praní špinavých peněz, financování terorismu a financování proliferační. Naplnění tohoto požadavku bylo realizováno ve čtvrtém čtvrtletí 2024 zřízením Mezíresortní koordinační skupiny pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu (dále jen „mezíresortní skupina“).

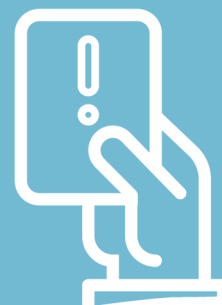
Mezíresortní skupina je poradním a koordinačním orgánem ustanoveným při Ministerstvu financí České republiky v souladu s § 4 odstavcem 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Tato skupina byla zřízena v souladu s bodem I usnesení vlády České republiky ze dne 2. 10. 2024 č. 681 za účelem vytvoření platformy pro spolupráci a koordinaci mezi všemi stranami zainteresovanými na systému boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu na národní úrovni. Její součástí jsou také pracovní podskupiny, přičemž relevantní ve vztahu k národnímu hodnocení rizik je Podskupina pro koordinaci procesu posouzení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu („podskupina ML/TF NRA“), a Podskupina pro koordinaci procesu posouzení rizik financování proliferační („podskupina PF NRA“). Obě podskupiny mají v předsednictví zástupce FAÚ, který zároveň plní roli koordinátora procesu národního hodnocení rizik.

- **Zahájení třetího kola procesu posouzení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu na úrovni České republiky**

Na konci roku 2024 bylo neformálně zahájeno již třetí kolo procesu posouzení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu na úrovni České republiky, a to prostřednictvím workshopu "Council of Europe Money Laundering and Terrorist Financing National Risk Assessment Methodology – Launching the NRA 2025 in the Czech Republic", na jehož organizaci se opět podílel FAÚ a Rada Evropy. Účastníci semináře z řad veřejného a soukromého sektoru byli seznámeni s novou metodologií Rady Evropy k provádění procesu národního hodnocení rizik, který bude realizován v letech 2025 a 2026 již v rámci struktur nově vytvořené meziresortní skupiny, s předpokladem ukončení v červnu roku 2026.

Mezinárodní a národní sankce

V oblasti národních sankcí bylo úkolem FAÚ provádění individuálních finančních sankcí vůči osobám zařazeným na vnitrostátní sankční seznamu dle zákona č. 1/2023 Sb., o omezujících opatřeních proti některým závažným jednáním uplatňovaných v mezinárodních vztazích (sankční zákon).

Na tomto vnitrostátní sankčním seznamu se k 31. 12. 2024 nacházelo pět fyzických osob a dvě právnické osoby. V průběhu roku byly na seznam zařazeny další dvě fyzické osoby; následně ale byly ze seznamu vyřazeny, protože mezitím byly zařazeny na sankční seznam Evropské unie (EU).

Vůči všem subjektům na vnitrostátní seznamu se v rámci působnosti FAÚ uplatňují individuální ekonomické sankce a vůči fyzickým osobám se dále uplatňuje zákaz vstupu a pobytu na území České republiky (v působnosti resortu Ministerstva vnitra).

Simplifikovaně popsáno, úkoly FAÚ jsou:

- mrazit majetek těchto subjektů;
- spravovat je;
- kontrolovat, zda je správa prováděna řádně, je-li svěřena někomu jinému než Úřadu;
- udělovat výjimky z daných sankcí, je-li to na místě;
- postihovat porušení daných sankcí v přestupkové rovině.

Vývojem v oblasti vnitrostátních sankcí samozřejmě nedošlo k utlumení sankcí mezinárodních.

Taktéž v roce 2024 platilo, že tuto agendu opanovala pokračující ruská agrese vůči Ukrajině. V reakci na ni v průběhu roku přijala Evropská unie (EU) tři velké sankční balíčky, které opět zpřísnily omezující opatření vůči Rusku a Bělorusku. První (celkově již třináctý, neboť v letech 2022 a 2023 jich EU přijala dvanáct) byl přijat 23. 2. 2024, druhý 24. 6. 2024 a třetí 16. 12. 2024. Kromě toho EU několikrát přijala menší zpřísnující akty. Nadto přijala 29. 6. 2024 tzv. sblížovací balíček s cílem více sjednotit protiruský a protiběloruský sankční režim.

Výše popsané zpřísnování sankcí EU v kombinaci s tím, že nápad sankčních případů stále mírně vzrůstal, způsobilo, že oproti roku 2023 agenda mezinárodních sankcí narostla (byť mírněji ve srovnání s bezprecedentním nárůstem mezi lety 2021 a 2022, způsobeným obrovskou eskalací rusko-ukrajinského konfliktu v únoru 2022).

Srovnáme-li nápad případů týkajících se sankcí EU v letech 2023 a 2024 oproti roku 2022, obecným trendem pak byla menší převaha individuálních ekonomických sankcí (tzv. mrazicích sankcí) oproti sektorovým hospodářským sankcím.

Obecně platilo, že většina šetření FAÚ v oblasti sankcí se týkala právnických osob. Tudíž bylo nutné rozkrývat jejich vlastnické a řídicí struktury. Většina těchto struktur vedla do zahraničí.

Předmětem řízení FAÚ o uplatnění individuálních sankcí byly peněžní prostředky na bankovních účtech, pohledávky, cenné papíry, nemovitosti, podniky, podíly v obchodních společnostech, práva duševního vlastnictví, zvířata, bezpečnostní schránky, hotovost, šperky, vozidla a další movité věci.

Sektorové sankce spočívaly k 31. 12. 2024 mimo jiné v těchto omezeních:

- zákazu exportu a importu široké škály surovin, zboží a technologií, včetně vojenského materiálu a zboží dvojího použití, a zákazu s tím spojené technické pomoci a financování;
- zákazu poskytovat ruským entitám plynové zásobníky;
- vyloučení ruských entit z řídicích pozic v kritické infrastruktuře;
- zákazu investic z veřejných prostředků;
- zákazu zadávat a plnit veřejné zakázky;
- zákazu vysílat určená ruská média;
- zákazech v oblasti pozemní, letecké i námořní dopravy;
- zákazech v oblasti kapitálových trhů a bankovníctví, včetně odpojení určených bank od systému SWIFT;
- zákaz využívat systém přenosu finančních zpráv Ruské centrální banky;
- imobilizaci aktiv Ruské centrální banky;
- zákazu přijímat od ruských entit vklady nad určenou výši;
- zákazu poskytovat ruským entitám určené služby, včetně účetnických a auditorských služeb, daňového poradenství, poradenských služeb pro podnikání, služeb pro svěřenské fondy, právních poradenských služeb, poradenských služeb v oblasti IT, služeb spojených s kryptoaktivy a architektonických a inženýrských služeb;
- omezení zápisů práv duševního vlastnictví ze strany ruských osob;
- zákazu politickým stranám, nadacím či nevládním organizacím přijímat od Ruska finanční podporu.

FAÚ prováděl šetření se sankčním prvkem na základě oznámení podezřelého obchodu podaného povinnými osobami, na základě oznámení od jiných státních orgánů a od zahraničních partnerů a na základě vlastní činnosti. Šetření byla zejména ukončena podáním trestního oznámení, poskytnutím informace příslušným státním orgánům nebo zahraničním partnerům či šetřena ze strany FAÚ pro podezření z přestupku.

Dále FAÚ vedl řízení o poskytnutí výjimky ze sankcí. Jednalo se výhradně o výjimky z ruského a běloruského sankčního režimu. Dominantně se týkaly 1) sektoru farmacie, 2) energetiky včetně té jaderné a 3) prodeje českých nemovitostí z ruského vlastnictví.

V míře, kterou mu umožňovaly napjaté kapacity, FAÚ v oblasti sankcí také prováděl edukaci a poskytoval pomoc vůči jiným orgánům a veřejnosti. Pracovníci Sankčního oddělení školili své kolegy z veřejné správy i zástupce veřejnosti a poskytovali písemné či telefonické konzultace. V neposlední řadě, návazně na kroky Rady bezpečnosti OSN, Úřad průběžně informoval prostřednictvím svých internetových stránek a zabezpečených kanálů o změnách v sankčních seznamech OSN.

V rámci koordinace provádění sankcí, došlo v roce 2024 zejména k následujícím událostem. Při provádění sankcí FAÚ koordinuje činnost se svými protějšky v EU. K tomu slouží sankční formace pracovní skupiny Radů pro vnější vztahy, expertní skupina a podskupina Evropské komise, a bilaterální výměna informací na konkrétních sankčních případech.

V rámci projektu „Effective implementation of the sanctions regime and enhanced cross-border cooperation in EU Member States“, který Úřad inicioval a byl podpořen z programu Nástroj technické podpory EU, se uskutečnily semináře k výměně informací o způsobech vnitrostátního provádění sankcí a zkušenostech např. z praktické aplikace zmrazovacích opatření vůči složitým vlastnickým strukturám.

Vnitrostátní koordinace probíhá ve dvou meziresortních koordinačních skupinách: pro provádění mezinárodních sankcí, které předsedá zástupce FAÚ a pro sankční seznamy, které předsedá zástupce Ministerstva zahraničních věcí.

Dozorová činnost

Finanční analytický úřad vykonává, vedle činnosti spojené s přijímáním a šetřením podezřelých obchodů oznámených povinnými osobami, také správní dozor nad plněním povinností těchto povinných osob, které jim vyplývají z AML zákona.

Dozorovou činnost ve smyslu § 35 AML zákona vykonává Kontrolní oddělení FAÚ, které je součástí Právního odboru. Kontrolní oddělení vykonává správní dozor vůči všem třiceti typům povinných osob, tzn. povinným osobám z finančního i nefinančního sektoru, které jsou vymezeny v § 2 AML zákona.

V souladu s § 35 odst. 1 AML zákona podléhá většina povinných osob z finančního sektoru sdílenému dozoru FAÚ a České národní banky, přičemž vzájemná spolupráce mezi oběma orgány je upravena v memorandu o spolupráci. Výkon AML dozoru nad povinnými osobami z nefinančního sektoru je v oblasti hazardního sektoru sdílen též s Celní správou ČR, u povinných osob obchodujících s uměleckými díly a osob oprávněných k obchodování s použitým zbožím je sdílen s Českou obchodní inspekcí. Nově od května 2024 byl také zaveden sdílený správní dozor s Ministerstvem spravedlnosti nad insolvenčními správci a restrukturalizačními správci, kteří se stali povinnou osobou dle AML zákona. Profesionální komory se pak podílejí na výkonu AML dozoru u advokátů, notářů, daňových poradců, auditorů a soudních exekutorů.

Výlučnou dozorovou pravomoc má FAÚ např. u povinných osob z realitního sektoru, účetních, nebo osob poskytujících služby pro právnické osoby a svěřenské fondy. Nově explicitně zavedenou povinnou osobou v § 2 odst. 1 písm. n) AML zákona je obchodník s drahými kovy nebo drahými kameny podle přílohy č. 1 k tomuto zákonu při obchodu v hodnotě 10 000 EUR nebo vyšší, který podléhá dohledu FAÚ, přičemž v roce 2024 měl FAÚ též výlučnou dozorovou pravomoc u povinných osob ze sektoru poskytovatelů služeb s virtuálními aktivy.

Co se týče výkonu samotného dozoru, tak nosnými pilíři dozorové činnosti FAÚ jsou kontroly povinných osob prováděné na místě nebo na dálku a vedení řízení o přestupku. Nově se FAÚ zaměřil také na tematické kontroly u vybraného sektoru, a to na plnění oznamovací a informační povinnosti v sektoru poskytovatelů služeb spojených s virtuálními aktivy. V rámci dozorové činnosti jsou uplatňována zejména ustanovení AML zákona, kontrolního řádu, zákona o přestupcích a řízení o nich, správního řádu, zákona o provádění mezinárodních sankcí a zvláštních sektorových zákonů upravujících činnosti některých povinných osob (zákon o bankách, zákon o platebních službách, směnářenský zákon apod.). V souladu s cílem stanoveným ve Strategii dohledu v oblasti boje proti praní špinavých peněz, financování terorismu a dodržování opatření spojených s prováděním mezinárodních sankcí (2023–2025) v kapitole 2.1, který se týká zefektivnění výkonu dohledu ze strany FAÚ ve vztahu k hodnocení systémů vnitřních zásad (dále jen „SVZ“), došlo ke změně právní úpravy v AML zákoně. S účinností od 1. května 2024 došlo zákonem č. 107/2024 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony ke zrušení ustanovení § 21 odst. 10 AML zákona, který ukládal FAÚ zhodnotit každý doručený SVZ povinné osoby a v případě zjištěných nedostatků stanovit povinné osobě termín k jejich odstranění a podání písemné informace o způsobu nápravy. Toto ustanovení neumožňovalo FAÚ rizikově orientovaný přístup v této oblasti dozoru a naopak zakotvovalo plošnost, která vyžadovala v mnoha případech neefektivní alokaci lidských zdrojů. S touto změnou byl také do § 35 odst. 13 AML zákona zaveden nový dozorový nástroj, a to opatření k nápravě zjištěného nedostatku, na který je navázána přestupková odpovědnost kontrolované povinné osoby. Výše uvedená novela zákona tak zefektivnila dozorovou činnost FAÚ, a to nejen s ohledem na rizikově orientovaný dohled a lepší alokaci zdrojů, ale také možnost lepší kontroly nápravy zjištěných nedostatků prostřednictvím nápravného opatření s případnou následnou sankcí umožňující vynucení nápravy.

V reakci na nedostatky v praxi došlo s účinností od 30. 12. 2024 k zakotvení lhůt profesním komorám pro informování FAÚ v případě provádění kontrol členů na základě podnětu FAÚ, a také k zavedení přestupkové odpovědnosti příslušných profesních komor, tak aby bylo možné vymáhat plnění povinností, které jim vyplývají z AML zákona.

V průběhu roku 2024 Kontrolní oddělení také pokračovalo ve spolupráci s ostatními dozorovými orgány v oblasti AML/CFT. S ČNB proběhla čtyři kvartální setkání a jedno high-level setkání, na nichž došlo k vzájemnému informování o důležitých otázkách a prohlubování spolupráce. Mimo tato plánovaná setkání se uskutečnila i ad hoc setkání týkající se konkrétních otázek jako např. v oblasti dohledu nad směnárny. Dále bylo uskutečněno setkání s příslušnými profesními komorami a proběhla úzká spolupráce s Komorou daňových poradců ČR, kde FAÚ poskytoval pro konkrétní případy konzultace a zkušenosti z vlastní dohledové činnosti. Současně také pokračovala mezinárodní spolupráce s partnery z členských států EU, když FAÚ participoval na setkáních zahraničních dozorových orgánů, zejména formou mezinárodních kolegií pořádaných dozorovými orgány nad finančními institucemi.

Plán kontrol a strategie dohledu

Základním podkladem pro provádění kontrol u povinných osob byl, stejně jako v předchozích letech, plán kontrol. Při jeho přípravě na rok 2024 byl východiskem interní metodický pokyn Tvorba plánu kontrol a dále Strategie dohledu v oblasti boje proti praní špinavých peněz, financování terorismu a dodržování opatření spojených s prováděním mezinárodních sankcí (2023–2025). Strategie dohledu i plán kontrol staví, mimo jiné, na interní spolupráci mezi Kontrolním oddělením a Analytickým odborem, která je klíčová pro efektivní a rizikově orientovaný přístup

ve správním dozoru FAÚ. Rizikově orientovaný přístup při výkonu správního dozoru je explicitně zakotven v § 35 odst. 7 AML zákona a bere v úvahu rizika praní peněz a financování terorismu u odvětví a produktů, rizika distribučních kanálů, rizika specifická pro konkrétní povinné osoby a rizika spojená s bezpečnostní situací.

Ze zprávy o 2. kole procesu Národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu vyplývá, že jako vysoce rizikové jsou hodnoceny:

- Platební služby;
- Úschova cenností;
- Obchody s nemovitostmi;
- Poskytování služeb pro právnické osoby a svěřenské fondy;
- Obchody s virtuálními aktivy.

Národní hodnocení rizik přisuzuje vysoké riziko praní peněz a financování terorismu obchodům s hotovostí, kam nepochybně spadá i směnářská činnost a obchody s virtuálními aktivy, které jsou od 1. 5. 2024 považovány dle AML zákona za hotovost.

Z důvodu zabránění nadměrnému zatěžování kontrolovaných povinných osob spolupracoval FAÚ při sestavování plánu kontrol i s ostatními dozorovými orgány. Velmi důležitá je spolupráce s Českou národní bankou, která zahrnuje kromě předávání informací k plánovaným i mimořádným kontrolám, rovněž výše zmiňovaná pravidelná setkávání pracovníků obou úřadů, na kterých jsou sdíleny zkušenosti z provedených kontrol za účelem zajištění maximální efektivity při realizování správního dozoru. Spolupráce s Celní správou ČR se v roce 2024 týkala zejména přípravy na provedení společné kontroly v roce 2025 a dále pak předávání poznatků z kontrol provedených v daném roce v hazardním sektoru.

Plán kontrol na rok 2024 zahrnoval finanční instituce (poskytovatel platebních služeb malého rozsahu, směnárna, nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru, osoba vykupující dluhy nebo pohledávky) i povinné osoby z nefinančního sektoru (osoba oprávněná k obchodování s nemovitostmi, developer, osoba poskytující služby pro právnické osoby nebo svěřenské fondy, provozovatel hazardních her, osoba poskytující služby pronájmu bezpečnostních schránek a poskytovatelé služeb spojených s virtuálním aktivem). Naplánováno bylo provedení celkem 18 kontrol na místě.

V souladu s Interním metodickým pokynem je plán kontrol pro druhé pololetí každého roku aktualizován. Do plánu kontrol byly nově zařazeny subjekty na základě rizikově orientovaného přístupu, zejména na základě podnětů ke kontrole získaných od Analytického odboru FAÚ, Policie ČR, jiných správních úřadů či veřejnosti, a také na základě konkrétních poznatků z výkonu správního dozoru. Naopak kontroly u některých subjektů byly, s ohledem na omezené zdroje Kontrolního oddělení, v plánu kontrol přesunuty do nižší priority. Plán kontrol na rok 2024 byl upraven s cílem co nejrychleji reagovat na informace o možném závažném porušování povinností definovaných AML zákonem.

Do aktualizovaného plánu kontrol na rok 2024 tak byla v reakci na praxi zařazena tematická kontrola uvedených povinných osob:

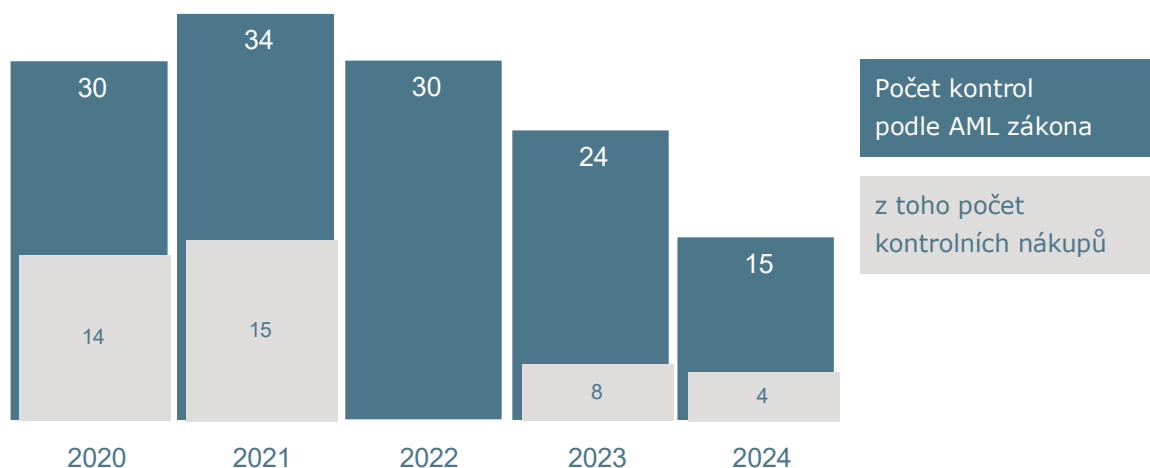
- vybraných poskytovatelů služeb spojených s virtuálním aktivem;
- vybraných poskytovatelů služeb pro právnické osoby a svěřenské fondy;
- realitní zprostředkovatelé;
- kontrolní nákupy u osob poskytujících směnářské služby.

V roce 2024 posílilo Kontrolní oddělení rizikově orientovaný přístup při výběru kontrolovaných subjektů, když se zaměřilo na cílené detekování rizikových povinných osob ze sektoru poskytovatelů služeb spojených s virtuálním aktivem a povinných osob poskytujících služby právnickým osobám a svěřenským fondům.

Provedené kontroly v rámci dohledu na místě i na dálku

Nižší počet kontrol oproti roku 2023 je dán skutečností, že Kontrolní oddělení vedle samotného vedení kontrol přistoupilo v rámci výkonu dohledové činnosti k bezprostřednímu zahájení přestupkového řízení a vydání příkazu bez předchozí kontroly, a to v případech, kde na základě dohledu na dálku detekovalo zjevné porušení AML zákona. Jednalo se zejména o porušení povinnosti plnit informační povinnost, nesplnění povinnosti informovat FAÚ o určení kontaktní osoby či nesplnění povinnosti k prevenci, tj. mimo jiné zaslat FAÚ písemné znění systému vnitřních zásad v zákonem stanovené lhůty (viz dále kapitola Přestupková řízení). Současně tak Kontrolní oddělení realizovalo cíle stanovené ve Strategii dohledu v oblasti boje proti praní špinavých peněz, financování terorismu a dodržování opatření spojených s prováděním mezinárodních sankcí (2023–2025), neboť výše uvedená porušení AML zákona byla shledána v naprosté většině ve vysoce rizikovém sektoru poskytovatelů služeb s virtuálním aktivem.

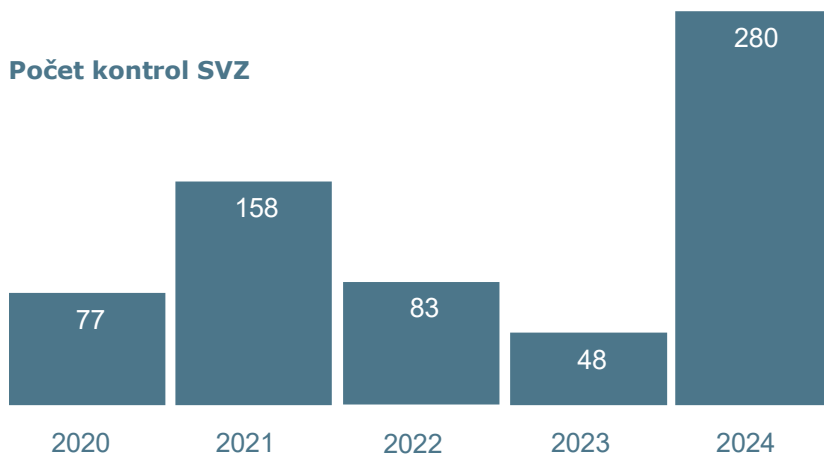
Na základě rizikově orientovaného výkonu dozoru byly kontroly provedeny u jednoho obchodníka s uměleckými díly, jednoho provozovatele hazardních her, jednoho poskytovatele služeb pro právnické osoby a svěřenské fondy, jednoho nebankovního poskytovatele úvěrů a u sedmi poskytovatelů služeb spojených s virtuálními aktivy.

Významnou součástí správního dozoru je i zmiňované provádění kontrol na dálku. Tato kontrolní činnost FAÚ je zaměřena zejména na kontrolu plnění zákonných povinností ze strany povinných osob vůči FAÚ. V rámci plnění povinnosti k prevenci dle § 21 AML zákona musí daná povinná osoba písemně vypracovat a zaslat FAÚ systém vnitřních zásad včetně oznámení o jeho změnách. Dále se jedná o povinnost nahlásit FAÚ kontaktní osobu dle § 22 AML zákona, která hraje klíčovou roli, jelikož zajišťuje průběžný styk s FAÚ, zejména pro účely oznamování a šetření podezřelých obchodů. Absence oznámení kontaktní osoby se tak řadí mezi závažná porušení AML zákona s kaskádovým efektem na nemožnost plnit opatření boje proti praní peněz a financování terorismu ze strany finanční zpravodajské jednotky jako je na pokyn FAÚ plnit informační povinnost nebo aplikovat zmrazovací opatření, jak je uvedeno v následující kapitole.

Součástí dozorové činnosti FAÚ je rovněž působení v oblasti prevence, které představuje prověřování souladu písemně vypracovaných systémů vnitřních zásad (SVZ) povinných osob s požadavky, které na ně klade AML zákon a očekávání regulátora. AML zákonem stanovené typy povinných osob musí vypracovat systém vnitřních zásad, který je souhrnným dokumentem sdružujícím strategie, postupy a opatření povinné osoby v rozsahu, ve kterém provádí činnosti podléhající působnosti AML zákona podle ustanovení § 21 AML zákona a v zákonem stanovených případech ho zasílá povinně FAÚ. Následně je uložena povinnost udržovat tento dokument aktuální a při jakýchkoliv změnách jej FAÚ doručit.

Do 30. 4. 2024 FAÚ vyhodnocoval všechna doručená znění systému vnitřních zásad. S výše zmiňovanou novelou AML zákona došlo s účinností od 1. 5. 2024 ke změně v tomto pravidle a současně došlo k významnému rozšíření povinných osob, které povinně zasílají FAÚ písemné znění systému vnitřních zásad včetně jejich následných změn, a to právnické osoby, které spravují majetek způsobem srovnatelným s obhospodařováním investičního fondu a o osoby poskytující služby spojené s virtuálním aktivem. FAÚ tak může aplikovat rizikově orientovaný dohled u nově doručených a evidovaných SVZ a aplikovat nově institut nápravného opatření.

Počet zaslaných systémů vnitřních zásad na FAÚ se v roce 2024 oproti roku 2023 zvýšil, a to na hodnotu 280 doručených písemných SVZ. Do 30. 4. 2024 byly všechny doručené SVZ vyhodnocovány, přičemž se jednalo o celkem 33 SVZ, u nichž povinné osoby byly povinny podat FAÚ písemnou zprávu o způsobu odstranění zjištěných nedostatků. Zbytek SVZ v počtu 247 byl podroben prvotní analýze s vytipováním SVZ k důkladnější kontrole na dálku v rámci rizikově orientovaného dohledu. Na základě provedené analýzy zaslaných písemných SVZ, jejichž součástí je také hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu na úrovni dané povinné osoby, došlo k detekci nedostatků v kvalitě SVZ. Z tohoto důvodu byly zahájeny práce na vydání metodického pokynu pro povinné osoby se zaměřením na SVZ a hodnocení rizik povinné osoby, které by měli přispět k edukaci a zlepšení kvality výše uvedených interních dokumentů povinné osoby.

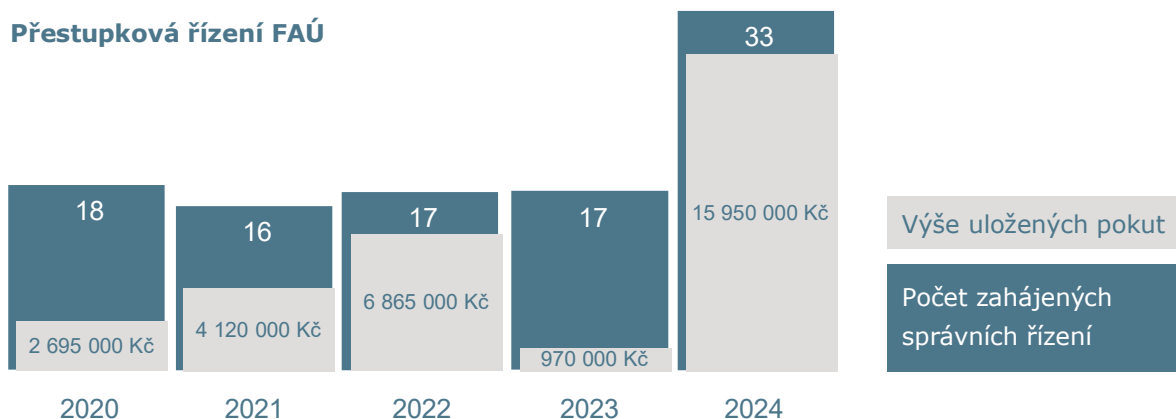

Přestupková řízení

Významnou činností Kontrolního oddělení, která je vzhledem ke své složitosti a procesním pravidlům časově náročná stejně jako vedení kontrol, je i vedení přestupkového řízení. Typy povinných osob, se kterými bylo přestupkové řízení v roce 2024 zahájeno a vedeno z důvodu porušování povinností v oblasti AML, byly zejména povinné osoby z nefinančního sektoru, a to ve 27 případech povinné osoby poskytující služby spojené s virtuálním aktivem, ve třech případech provozovatelé hazardních her a v jednom případě realitní zprostředkovatel, v případě finančních institucí se jednalo o jednu směnárnu a jednu banku.

Přestupková řízení FAÚ

Kontrolní oddělení na konci roku 2023 a v průběhu roku 2024 odhalilo závažná porušení AML zákona ze strany povinných osob, která mají vliv na výkon činnosti FAÚ jako finanční zpravodajské jednotky, a proto byla z moci úřední okamžitě zahájena přestupková řízení. Tímto závažným protiprávním jednáním bylo nesplnění informační povinnosti vůči FAÚ podle § 24 odst. 1 AML zákona, které zakládá odpovědnost za přestupek nesplnění informační povinnosti dle § 45 AML zákona, nesplnění povinnosti informovat FAÚ o určení kontaktní osoby, které založilo odpovědnost za přestupek dle § 46 AML zákona a také protiprávní jednání spočívající v nesplnění povinnosti odložit příkaz klienta dle § 20 odst. 3 AML zákona tj. aplikovat zmrazovací opatření, což zakládá přestupkovou odpovědnost povinné osobě podle § 47 odst. 2 AML zákona nesplnění povinnosti odložit příkaz klienta.

Přestupkové řízení vedené FAÚ nekončí ve všech případech vydáním prvostupňového rozhodnutí a jeho nabytím právní moci, ale pokračuje odvolacím řízením, a to vzhledem ke skutečnosti, že takové rozhodnutí míří na reputaci povinné osoby a výše jednotlivých pokut ukládaných za porušení AML zákona může být v některých případech z pohledu povinných osob vnímána jako vysoká. V roce 2024 bylo zahájeno 33 přestupkových řízení, z toho 27 přestupkových řízení nabylo v roce 2024 právní moci. Celková výše pravomocně uložených pokut na základě vedených přestupkových řízení zahájených v roce 2024 činila 14 950 000 Kč. Současně nabylo právní moci rozhodnutí v přestupkovém řízení zahájeném v roce 2023, jímž byla jedné finanční instituci uložena pokuta ve výši 1 000 000 Kč, a tím tedy celková částka uložených pravomocných pokut za rok 2024 činila 15 950 000 Kč.

Část zahájených správních řízení se týkala také složitých přestupkových řízení započatých v předchozím kalendářním roce. Zmiňovaný posílený rizikově orientovaný přístup Kontrolního oddělení při výběru kontrolovaných subjektů a dohledové činnosti na dálku má vazbu i na vedená přestupková řízení, neboť se FAÚ při dohledové činnosti zaměřuje na závažnější porušení AML zákona, která se následně téměř vždy potvrzují, což se pak odrazí nejen v nárůstu navazujících přestupkových řízení, ale i ve zvýšení jednotlivých pokut ukládaných za přestupky povinným osobám při porušování AML zákona

Judikatura

K agendě vedených správních řízení je nutné zdůraznit, že v roce 2024 byly v rámci navazujících soudních řízení vydány tři rozsudky Nejvyššího správního soudu, jimiž byly zamítnuty kasační stížnosti povinných osob proti rozhodnutím Ministerstva financí, které potvrzovaly prvostupňová rozhodnutí FAÚ. Jednalo se o judikáty ve věci přestupkového řízení proti dvěma povinným osobám z realitního sektoru, přičemž jedné z nich byla rozhodnutím FAÚ ze dne 7. 3. 2023 uložena pokuta ve výši 700 000 Kč a dále judikát proti jedné povinné osobě vykonávající směnářenskou činnost, které byla uložena pokuta za porušení AML zákona ve výši 95 000 Kč. Tato soudní rozhodnutí potvrdila věcnou správnost rozhodnutí vydaných FAÚ ve vztahu k porušení AML zákona povinnými osobami a jsou důležitým pramenem práva pro další rozhodovací činnost FAÚ.

Mezinárodní aktivity a legislativní činnost

V průběhu roku 2024 byla pozornost a činnost Finančního analytického úřadu v legislativní oblasti zaměřena na dvě, z časového hlediska částečně se překrývající, novely AML zákona.

Legislativní činnost

Práce na obou novelách probíhaly v těsné spolupráci s Ministerstvem financí, konkrétně s odborem 32 Daňová legislativa a odborem 24 Mezinárodní daňová spolupráce a vztahy. První novela (zákon č. 107/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony), v meziresortním připomínkovém řízení představená již na sklonku roku 2022, obsahuje změny implementující zjištění vyplývající z vládního dokumentu, kterým je zpráva o 2. kole procesu Národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu a na ni navazující Akční plán. Dále novela AML zákona reaguje na nedostatky vytýkané České republice ve zprávě z 5. kola vzájemného hodnocení výborem MONEYVAL a zároveň je návrhem implementačním, jelikož zpřesňuje transpozici tzv. 5. AML směrnice.

Současně návrh zákona reaguje na požadavky praxe – například v návaznosti na zkušenosti z pandemického období usnadňuje povinným osobám provádění identifikace klientů na dálku, když umožňuje pomocí tzv. kontrolní platby z účtu klienta vedeného mimo ČR snadno identifikovat nejen klienty ze zemí mimo EU/EHP, ale nově i ze třetích zemí. Dále novela provedla zefektivnění v oblasti rizikově orientovaného výkonu dohledu ze strany FAÚ, a to zrušením plošné povinnosti vyhodnocovat písemné systémy vnitřních zásad zaslané Úřadu. Také došlo k zavedení nového dozorového nástroje „opatření k nápravě“ a prodloužení promlčecí doby u většiny přestupků na 5 let, tak aby bylo dosaženo souladu s dohledem ČNB v oblasti AML/CFT. V roce 2024 pak došlo k projednání novely Senátem, podpisu prezidenta republiky a vyhlášení ve Sbírce zákonů. Zákon vstoupil v účinnost 1. 5. 2024.

Druhá novela AML zákona je primárně zákonem adaptačním, který je legislativní reakcí na tzv. nařízení TFR⁷, které je součástí unijního AML balíčku a upravuje povinnost připojit doprovázející informace k převodům peněžních prostředků a některých kryptoaktiv. Návrh zákona rovněž reaguje na zjištění výboru MONEYVAL v rámci hodnocení České republiky a zapracovává vybraná doporučení FATF⁸, u nichž byly detekovány závažné implementační nedostatky, a je možná náprava prostřednictvím této novely. Jedná se zejména o doporučení FATF č. 6 – Cílené finanční sankce týkající se terorismu a jeho financování, č. 7 – Cílené finanční sankce týkající se proliferace, č. 29 – Finanční zpravodajské jednotky a č. 32 – Převozy hotovosti. V rámci doporučení FATF č. 32 jde o zavedení opatření k odhalování přeshraničních převozů peněžní hotovosti na vnitřních hranicích EU, a to včetně systému prohlášení takového převozu peněžní hotovosti a zavedení zákonné pravomoci pro celní správu zastavit nebo zadržet peněžní hotovost v rámci přeshraničního pohybu na vnitřním trhu, existuje-li podezření na spojení s financováním terorismu, praním peněz nebo predikativními trestnými činy.

V rámci doporučení FATF č. 6 a 7 dochází k nápravě prostřednictvím zavedení postupu pro bezprostřední uplatňování cílených finančních sankcí za účelem dodržení příslušných rezolucí Rady bezpečnosti OSN. Kvůli těmto nedostatkům byla v prosinci 2023 Česká republika výborem MONEYVAL zařazena do zpřísněného režimu monitorování. Bylo tedy nezbytné vyvinout veškeré úsilí potřebné k tomu, aby byly předmětné nedostatky odstraněny ještě před 6. kolem hodnocení České republiky z hlediska souladu s Doporučeními FATF.

V roce 2024 došlo k projednání návrhu v Poslanecké sněmovně a Senátu, a následně i k podpisu prezidenta republiky. Účinnost nastala k 30. 12. 2024.

Vedle toho se Finanční analytický úřad prostřednictvím připomínek uplatněných v meziresortním připomínkovém řízení podílel na dotváření návrhů řady právních předpisů s přesahem do oblasti opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, respektive provádění mezinárodních sankcí.

⁷Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1113 ze dne 31. 5. 2023, o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a některých kryptoaktiv a o změně směrnice (EU) 2015/849.

⁸Financial Action Task Force (FATF), tj. Finanční akční výbor – mezivládní orgán, který vytváří a prosazuje mezinárodní standardy v oblasti AML/CFT za účelem ochrany globálního finančního systému.

Metodická, konzultační a edukační činnost

V průběhu celého roku 2024 poskytoval Právní odbor povinným osobám telefonické i písemné konzultace a zpracovával písemná stanoviska k výkladu příslušných ustanovení AML zákona tak, aby byly odstraněny případné výkladové nejasnosti a došlo ke sjednocení praxe v oblasti uplatňování opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu ze strany povinných osob.

V roce 2024 byl dále aktualizován Metodický pokyn Finančního analytického úřadu č. 7 – Opatření vůči politicky exponovaným osobám a Metodický pokyn Finančního analytického úřadu č. 8 – Kopírování průkazů totožnosti pro účely AML zákona. V prvním případě došlo na základě zkušeností z praxe k dalšímu zdůraznění principu rizikově orientovaného přístupu tak, aby institut politicky exponované osoby nezatěžoval povinné osoby a osoby nesoucí tento status nad míru nezbytnou k ochraně finančního systému České republiky. Ve druhém případě se reflektovala nová povinnost vybraných povinných osob stanovená AML zákonem od 1. 1. 2025 (plynoucí z dělené účinnosti novely č. 107/2024 Sb.) pořizovat kopie průkazu totožnosti v rámci první identifikace klienta, došlo-li k ní za jeho fyzické přítomnosti.

V roce 2024 FAÚ upravil obecné výkladové stanovisko k AML zákonu v souvislosti s otázkou „Jak přistupovat k členským státům EU, které jsou zařazené na FATF seznamy?“. Úprava byla vypracována v úzké spolupráci s Českou národní bankou a reagovala na novelizaci vyhlášky č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, která se dotýkala i této problematiky.

Témata spojená s AML zákonem byla ze strany pracovníků Finančního analytického úřadu rovněž prezentována na více než 37 školeních pro různé typy povinných osob, která probíhala převážně prezenční formou. Dále se FAÚ, na základě spolupráce s Institutem pro regulaci hazardních her, zapojil do panelové diskuse k AML problematice pořádané v rámci Národní konference k hazardnímu hraní 2024.

Důležité je také zmínit edukační činnost pro banky, realizovanou ve spolupráci s Českou bankovní asociací, která probíhá na pravidelné bázi nejen v rámci každoroční konference pořádané touto asociací, ale také prostřednictvím účasti FAÚ na jednáních Komise pro finanční bezpečnost dvakrát za měsíc a Komise pro Compliance.

V roce 2024 se FAÚ zapojil také do spolupráce s akademickou obcí, a to s katedrou finančního práva a finanční vědy na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. V rámci této spolupráce FAÚ poskytnul přednášku v oblasti AML, včetně poskytnutí případové studie a účasti na kolokviu v rámci předmětu „Compliance – teorie a praxe“.

Činnost spojená s evropským právem v oblasti AML/CFT

V roce 2024 se Finanční analytický úřad coby gestor podílel na závěrečných fázích projednávání tří návrhů unijních předpisů spojených s AML/CFT oblastí – tzv. AML balíček.

- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu (AML nařízení);
- Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o mechanismech, které mají členské státy zavést za účelem předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, a o zrušení směrnice (EU) 2015/849 (6. AML směrnice);
- Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1153, pokud jde o přístup příslušných orgánů k centralizovaným registrům bankovních účtů prostřednictvím jednotného přístupového místa.

V případě AML nařízení a 6. AML směrnice byly v lednu dokončeny tzv. trialogy, v rámci nichž Rada EU a Evropský parlament našly kompromisní podobu úprav prvotního návrhu těchto předpisů z pera Evropské komise (v případě novely směrnice 2019/1153, která se týká stanovení pravidel usnadňujících používání finančních a dalších informací k prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání určitých trestných činů, byly trialogy uzavřeny již v roce 2023). V průběhu dubna a května byly všechny výše uvedené návrhy oběma kolegislatory schváleny. K vyhlášení v Úředním věstníku EU došlo 19. června. Konec implementační lhůty připadne na 10. 7. 2027.

Vedle toho Finanční analytický úřad koordinoval i vnitrostátní činnosti vedoucí k určení sídla Orgánu pro boj proti praní peněz a financování terorismu, známého pod zkratkou AMLA. Tato nová decentralizovaná agentura EU bude mít ve své působnosti dohled nad povinnými osobami, včetně přímého dohledu nad vybranými finančními institucemi, jakož i podporu společných přeshraničních šetření finančních zpravodajských jednotek. Ve druhé polovině února Rada EU a Evropský Parlament společně vybraly za sídlo Frankfurt nad Mohanem.

Výbor MONEYVAL a hodnocení ČR

Česká republika je členem Výboru expertů pro hodnocení opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu Rady Evropy (výbor MONEYVAL), který je nezávislým monitorovacím orgánem Rady Evropy a v pravidelných intervalech provádí tzv. vzájemná hodnocení členských států. Výbor MONEYVAL je jedním z přidružených uskupení FATF. Tato hodnocení jsou zaměřena na efektivitu fungování systému boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu a dalších souvisejících hrozeb vůči integritě mezinárodního finančního systému, a také na technický soulad související s implementací právních, regulačních a operativních opatření, vyplývajících z mezinárodních standardů tzv. 40 Doporučení FATF.

V roce 2018 se uskutečnilo 5. kolo vzájemného hodnocení České republiky výborem MONEYVAL, na základě něhož byla v únoru 2019 zveřejněna hodnotící zpráva České republiky a země byla zařazena do zpřísněného režimu následného hodnocení (enhanced follow-up process). V rámci této fáze došlo v letech 2020 – 2023 k odstranění zjištěných závažných nedostatků u osmi ze třinácti doporučení FATF.

V prosinci 2023 byla na 66. plenárním zasedání výboru MONEYVAL, kterého se FAÚ zúčastnil z pozice vedoucího delegace České republiky spolu s dalšími členy delegace z řad České národní banky a Ministerstva spravedlnosti, Česká republika s účinností od 15. 12. 2023 zařazena do procesu zesílených opatření CEPs (Compliance enhancing procedures), jehož cílem je zesílený tlak na rychlou nápravu a posílení technického souladu s FATF Doporučeními. Tento proces je důsledkem přetrvávajících nedostatků u zbývajících pěti doporučení FATF (doporučení č. 6, 7, 15, 32, 33), a to zejména u FATF doporučení č. 6 – Cílené finanční sankce týkající se terorismu a jeho financování, jelikož se jako jediné řadí mezi šest klíčových doporučení.

V rámci zahájeného procesu zesílených opatření ze strany výboru MONEYVAL byla Česká republika povinna v souladu s čl. 24 odst. 4 procesních pravidel výboru reportovat přijatá nápravná opatření na následujících plenárních zasedáních, která se konala v květnu a v prosinci 2024. Konkrétní nápravné mechanismy k odstranění zjištěných nedostatků směřovaly na výše zmiňované FATF doporučení č. 6 – Cílené finanční sankce týkající se terorismu a jeho financování, jelikož má status „klíčové“.

Česká republika předložila v říjnu 2024 písemnou zprávu o přijatých nápravných opatřeních v roce 2024. Nápravná opatření spočívala zejména v přijetí novely č. 280/2024 zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, účinné od konce září. Dále FAÚ vydal za účelem odstranění nedostatků na základě předmětné novely dne 26. 11. 2024 opatření obecné povahy, které reaguje na situace, kdy docházelo k prodlevě (v řádu jednotek dnů) mezi zařazením nové osoby na sankční seznam OSN a její následné zařazení na sankční seznam EU, což způsobovalo, že sankce plynoucí z rezoluce Rady bezpečnosti OSN nebyly v ČR po danou časovou prodlevu právně závazné.

Vzhledem ke znění jednacího řádu platného pro 5. kolo vzájemných hodnocení ovšem nebyly shora uvedené změny schopny formálně odstranit veškeré vytýkané nedostatky, byť materiálně k požadovanému zhojení došlo. Česká republika tak nadále zůstává v rámci CEPs, přičemž na nadcházejícím plenárním zasedání výboru MONEYVAL v červnu 2025 je povinna znovu písemně oznámit svůj pokrok v dané oblasti. Zde by však již mělo dojít k zohlednění veškerých popisovaných změn a Česká republika bude oficiálně žádat o vyřazení z CEPs.

V roce 2026 čeká Českou republiku 6. kolo vzájemného hodnocení ze strany výboru MONEYVAL (hodnocení MONEYVAL). Podstatou předmětného hodnocení je hloubková analýza provádění a účinnosti opatření pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu, včetně financování proliferace, mezinárodním týmem hodnotitelů. V tomto ohledu se jedná o jedno z nejvíce komplexních mezinárodních hodnocení, které Česká republika podstupuje, mající zásadní dopady jak do sektoru veřejného, tak sektoru soukromého. Samotné hodnocení v podobě návštěvy mezinárodního týmu hodnotitelů v České republice (tzv. on-site visit) se uskuteční v dubnu 2026, přičemž výsledná zpráva o tomto hodnocení (tzv. MER – mutual evaluation report) bude následně projednávána na plenárním zasedání výboru MONEYVAL ve Štrasburku v prosinci 2026.

Přípravy na hodnocení MONEYVAL proto započaly již v roce 2024, a to oficiálně dne 6. 2. 2024 na setkání zainteresovaných stran v prostorách České národní banky. Koordinací příprav na předmětné hodnocení je pověřen FAÚ. Během roku 2024 se související práce odehrávaly zejména na úrovni orgánů veřejné moci a profesních komor, a to nejprve v rámci neformální pracovní skupiny, jež byla následně podřazena pod rámec Meziresortní koordinační skupiny v podobě tzv. podskupiny MONEYVAL.

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Úřad v souladu s ustanovením § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), zveřejňuje ve své výroční zprávě údaje o své činnosti v oblasti poskytování informací podle výše uvedeného zákona.

Za předchozí kalendářní rok obdržel Úřad celkem patnáct žádostí o poskytnutí informace dle zákona o svobodném přístupu k informacím. Z toho osmi žádostem o poskytnutí informace bylo v plném rozsahu vyhověno. Znění poskytnutých odpovědí a souvisejících žádostí lze nalézt na webových stránkách Úřadu (viz fau.gov.cz/2024). Úřad vydal sedm rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace v souladu s ustanovením § 11 odst. 4 písm. e) zákona o svobodném přístupu k informacím, přičemž z toho se šest rozhodnutí týkalo částečného odmítnutí žádosti. Proti jednomu rozhodnutí o odmítnutí žádosti bylo podáno v lednu 2024 odvolání, které bylo odvolacím orgánem zamítnuto.

Odmítnuté žádosti o informace mířily zejména na konkrétní úkony Úřadu a informace týkající se provádění mezinárodních sankcí, tedy činnost vykonávanou podle zákona o provádění mezinárodních sankcí, a dále také na konkrétní úkony a informace týkající se šetření podezřelých obchodů v rámci boje proti praní peněz a financování terorismu, tedy činnost vykonávanou na základě AML zákona. Pro úplnost uvádíme, že na základě ustanovení § 11 odst. 4 písm. e) zákona o svobodném přístupu k informacím může Úřad jako povinný subjekt odmítnout žádost o poskytnutí informace o své činnosti podle AML zákona nebo podle zákona o provádění mezinárodních sankcí. Uvedeným ustanovením je reflektována specifická povaha činnosti Úřadu stanovená v § 29c odst. 1 AML zákona, když plní funkci finanční zpravodajské jednotky České republiky, a v případě provádění mezinárodních sankcí plní funkci národního orgánu příslušného pro tuto oblast.

Meziresortní koordinační skupina pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu

Ve světle mezinárodních standardů v oblasti boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu včetně financování proliferace (AML/CFT) došlo na návrh FAÚ ke zřízení Meziresortní koordinační skupiny pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu (MKS AML/CFT), včetně schválení jejího statutu a jednacího řádu, a to vše na základě usnesení vlády č. 681 ze dne 2. 10. 2024. Podstatou MKS AML/CFT je vytvoření funkčního a trvalého rámce na národní úrovni, který přispěje k efektivní koordinaci a spolupráci všech složek národního systému AML/CFT tvořeného nejen orgány veřejné moci, ale i profesními komorami.

S ohledem na značný počet zainteresovaných stran, rozsah a počet úkolů svěřených MKS AML/CFT, předešlou zkušenost s jinými formálními i neformálními pracovními skupinami, jakož i snahu o dosažení maximální efektivity, byl zvolen model meziresortní koordinační skupiny, který se skládá z pracovní skupiny, výboru, pracovních podskupin a sekretariátu.

Strategické řízení a rozhodování v otázkách nejvyššího významu je v MKS AML/CFT svěřeno výboru, který se skládá z osmi klíčových orgánů veřejné moci zapojených do národního systému AML/CFT (FAÚ, ČNB, Ministerstvo financí, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra, Policie České republiky, Nejvyšší státní zastupitelství, Nejvyšší soud). Předsedou výboru je náměstek ministra financí, místopředsdou ředitel FAÚ. První jednání výboru se za účasti všech členů uskutečnilo dne 1. 11. 2024 v prostorách Ministerstva financí.

Plněním jednotlivých úkolů MKS AML/CFT jsou pověřeny specializované pracovní podskupiny:

- podskupinu pro hodnocení České republiky MONEYVAL (podskupina MONYVAL),
- podskupinu pro koordinaci procesu posouzení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (podskupina ML/TF NRA),
- podskupinu pro koordinaci procesu posouzení rizik financování proliferace (podskupina PF NRA),
- podskupinu pro tvorbu strategií boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu (podskupina STRATEGIE AML/CFT),
- podskupinu pro koordinaci vedení komplexních statistik a dat o záležitostech týkajících se účinnosti systému boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu (podskupina STATISTIKY A DATA AML/CFT),
- podskupinu pro soulad požadavků boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu s pravidly na ochranu údajů (podskupina OCHRANA ÚDAJŮ AML/CFT),
- podskupinu pro koordinaci výkonu dohledu v oblasti boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu (podskupina DOHLED AML/CFT).

Členové jednotlivých podskupin jsou vybíráni ze členů pracovní skupiny, která sdružuje všechny subjekty zapojené do národního systému AML/CFT. První jednání pracovní skupiny za účasti více než 60 zástupců se uskutečnilo 18. 12. 2024 v prostorách Ministerstva financí. Administrativní činnost MKS AML/CFT je svěřena sekretariátu výboru, jehož činnost zajišťuje FAÚ. Do činnosti MKS AML/CFT je v současnosti zapojeno 29 orgánů veřejné moci, jakož i vybraní zástupci soukromého sektoru včetně České bankovní asociace. Administrativní činnost MKS AML/CFT je svěřena sekretariátu výboru, jehož činnost zajišťuje Mezinárodní a právní oddělení FAÚ.

Národní strategie AML/CFT

V návaznosti na Zprávu o druhém kole procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu, Zprávu o vyhodnocení akčního plánu prevence a boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu, jakož i na požadavky mezinárodních standardů FATF, rozhodl výbor MKS AML/CFT o potřebě České republiky zhotovit národní strategii AML/CFT, jejímž obsahem by bylo vytyčení základních strategických priorit České republiky v této oblasti, včetně stanovení konkrétních opatření k jejich dosažení.

Vypracováním národní strategie AML/CFT byla výborem pověřena podskupina STRATEGIE AML/CFT pod vedením FAÚ, která se za účasti všech klíčových složek národního systému AML/CFT sešla k prvnímu jednání dne 27. 11. 2024. Výsledný dokument, kterým je návrh Národní strategie AML/CFT, je podskupina STRATEGIE AML/CFT povinna předložit výboru MKS AML/CFT do konce dubna 2025.

Personální situace, systemizace

FAÚ je samostatným správním úřadem s celostátní působností a jeho systemizace se řídí zákonem o státní službě a doprovodnými právními předpisy. Je schvalována na základě předloženého návrhu Úřadu a souhlasu nadřízeného služebního úřadu, kterým je Ministerstvo financí.

V roce 2024 byla schválena tzv. roční systemizace a v průběhu roku byla předložena a schválena změna v rámci celoroční systemizace s platností od 1. 7. 2024, jako přímý důsledek extrémního nárůstu činnosti v oblasti uplatňování mezinárodních sankcí.

V čele Úřadu stojí dle § 29d odst. 1 AML zákona vedoucí služebního Úřadu v pozici ředitele. Celkový počet systemizovaných míst Úřadu byl k 1. 1. 2024 stanoven na 72 funkčních míst, z toho 67 funkčních míst státních zaměstnanců a pět funkčních míst zaměstnanců v pracovním poměru.

Organizační členění FAÚ:

Systém řízení Úřadu je třístupňový, neboli vedoucí oddělení, ředitel odboru nebo vedoucí samostatného oddělení a ředitel Úřadu - vedoucí služebního úřadu. Tento způsob řízení je efektivní a odpovídá aktuálním potřebám tzv. krátkého řízení, za současné aplikace jednoduchého procesu schvalování v rámci vykonávaných agend a úkolů. Každé služební, ale také pracovní místo, má své opodstatnění a společně vytváří synergický výsledek v podobě vysoce odborných kvalifikovaných a cenných výstupů. Je na místě uvést, že nejsou vytvářena nadbytečná administrativní místa a na některých funkčních místech jsou vykonávány dvě i více rozdílných agend a současně nejsou některá funkční místa plně zastupitelná.

Základním oborem státní služby podle nařízení vlády č. 1/2019 Sb., o oborech státní služby, předepsaným pro vykonání zvláštní části úřednické zkoušky, je u všech tabulkových míst státní služby obor č. 07 - Ekonomická ochrana státu, nejsou tím však vyloučeny i další obory služby na jednotlivých služebních místech, a to s přihlédnutím k pracovní náplni daných služebních míst.

Na konci rozpočtového roku 2024 byl konečný stav fyzických zaměstnanců 70 a k 1. 1. 2025 byl fyzický počet zaměstnanců také 70. Vzhledem k rozsahu a závažnosti řešených úkolů, které v důsledku světového boje proti praní peněz a financování terorismu, mezinárodních a národních sankcí, včetně priorit EU v těchto oblastech, kladou stále vyšší nároky na jejich zpracování, považuje Úřad za podpory moci výkonné a zákonodárné udržení počtu funkčních míst za klíčové a potřebné.

Materiálně-technické zajištění

Činnost Úřadu je zajištěna prostřednictvím financování skrze rozpočtovou kapitolu 312 Ministerstva financí. Rozpočet Úřadu se řídí zákonem o státním rozpočtu České republiky a je sestavován prostřednictvím podaných návrhů a možností rozpočtové kapitoly 312 Ministerstva financí.

Rok	Celkové výdaje schválené zákonem o SR	Běžné výdaje (včetně příslušenství platů)	Investiční výdaje	Prostředky na platy (bez příslušenství)
2021	76,72	31,80	3,50	41,42
2022	70,51	25,61	3,77	41,13
2023	88,43	29,43	7,20	51,80
2024	91,62	36,35	0,00	55,27
2025	100,69	39,24	0,00	61,45

Z hlediska materiálně-technického má Úřad vše potřebné pro výkon zákonných povinností a agend. Při hospodaření s prostředky státního rozpočtu Úřad plně dodržuje rozpočtová pravidla a zákon o zadávání veřejných zakázek a další související právní normy. Jedná se například o způsoby financování reprodukce majetku v podmínkách kapitoly Ministerstva financí.

V tomto případě se jedná o oblast investičních výdajů, které jsou schvalovány správcem kapitoly ve formě investičních záměrů, ale také prostřednictvím vytvořené programové dokumentace, která je schvalována odvětvovým odborem Ministerstva financí a obsahuje pravděpodobný výčet plánovaných investičních akcí v delším časovém horizontu.

Hospodaření FAÚ

Úřad hospodařil dle schváleného rozpočtu, který se řídí zákonem o státním rozpočtu České republiky na rok 2024, v níže uvedeném členění.

Výdaje

Pro rok 2024 byly schváleny státním rozpočtem výdaje FAÚ ve výši 91 621,62 tis. Kč (2023: 88 429,97 tis. Kč), z toho kapitálové výdaje (KV) 0,00 tis. Kč (2023: 7 200,00 tis. Kč), běžné výdaje (BV) 91 621,62 tis. Kč (2023: 81 229,97 tis. Kč).

V průběhu roku byly provedeny změny rozpočtu vyvolané objektivními skutečnostmi a rozpočet po změnách činil 94 183,05 tis. Kč. Po zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů (NNV) ve výši 13 328,15 tis. Kč, z toho KV 0,00 tis. Kč a BV 13 328,15 tis. Kč, byl celkový rozpočet stanoven na 106 127,19 tis. Kč (vč. vázání), z toho KV 0,00 tis. Kč a BV 106 127,19 tis. Kč.

Skutečnost výdajů byla k 31. 12. 2024 v celkové výši 100 604,70 tis. Kč, z toho KV 0,00 tis. Kč, BV 100 604,70 tis. Kč.

Procento plnění celkového rozpočtu představuje 94,80 % a v případě porovnání skutečného čerpání na upravený rozpočet je stav plnění 106,82 %.

Pro rok 2024 byly schváleny státním rozpočtem výdaje FAÚ ve výši 91 621,62 tis. Kč (2023: 88 429,97 tis. Kč), z toho kapitálové výdaje (KV) 0,00 tis. Kč (2023: 7 200,00 tis. Kč), běžné Procento plnění celkového rozpočtu představuje 94,80 % a v případě porovnání skutečného čerpání na upravený rozpočet je stav plnění 106,82 %.

Skutečné běžné výdaje Úřadu představují v roce 2024 100,00 % z celkových výdajů Úřadu a významnou část v běžných výdajích, tj. 58,03 % představují výdaje na mzdy a platy státních zaměstnanců a zaměstnanců, včetně souvisejícího příslušenství. Obsazenost systemizovaných funkčních míst a konečný stav k 31. 12. 2024, činil 70 fyzických zaměstnanců (nejedná se o přepočtený počet zaměstnanců). Z toho ve služebním poměru 65, dle zákoníku práce 5. Skutečné výdaje v oblasti platů v roce 2024 jsou o 10,71 % vyšší než v roce 2023, při zvýšeném počtu zaměstnanců, v meziročním srovnání o 5 zaměstnanců. Objem dekretovaných platů státních zaměstnanců a zaměstnanců dle zákoníku práce nepřekročil objem prostředků přidělených státním rozpočtem na tyto profilující výdaje.

Ke dni 31. 12. 2023 byl ukončen Program 012V51 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny FAÚ a dne 20. 6. 2024 byla na Ministerstvo financí zaslána žádost o závěrečné vyhodnocení tohoto programu. V průběhu roku nebyly realizovány žádné akce v novém programu 012V52, a to zejména z důvodu změn priorit, spočívajících v řešení naléhavých úkolů Úřadu, což vedlo k realizaci pouze běžných výdajů. Výdaje v oblasti investic výše uvedeného programu budou realizovány v následujícím období.

FAÚ v roce 2024 vydal 512,45 tis. Kč (částka nepředstavuje účetní náklady), na 9 tuzemských a 40 zahraničních služebních cest svých zaměstnanců. Pracovníci oddělení Mezinárodní a právní a oddělení Mezinárodních a národních sankcí se účastnili různých jednání spadajících pod Radu Evropské unie, Radu Evropy a Evropskou komisi, a to zejména v oblasti AML a mezinárodních sankcí. V rámci posílení spolupráce s partnerskými jednotkami se uskutečnily zahraniční cesty pracovníků odboru Analýza, s přednostním zaměřením na výměnu zkušeností a prohloubení spolupráce v oblasti analytické činnosti a opatření proti financování terorismu a také v souvislosti se zřízením nového orgánu pro boj proti praní peněz a financování terorismu (AMLA).

V případě tuzemských služebních cest se jednalo o cesty pracovníků oddělení Kontrola v rámci kontrol uskutečňovaných u povinných osob. Celkové náklady tuzemských služebních cest činily 1 tis. Kč.

Všechny uskutečněné cesty byly z pohledu FAÚ velmi efektivní, neboť měly za výsledek jednak výměnu cenných informací s partnerskými jednotkami v oblasti analýzy podezřelých obchodů a zefektivnění vzájemné spolupráce, tak i velmi důležité zastoupení a koordinace v oblasti mezinárodních sankcí. Celkově byla refundována necelá 1/3 těchto cest. Refundujícími partnery byli Rada Evropy, Rada EU a Evropská komise.

Příjmy

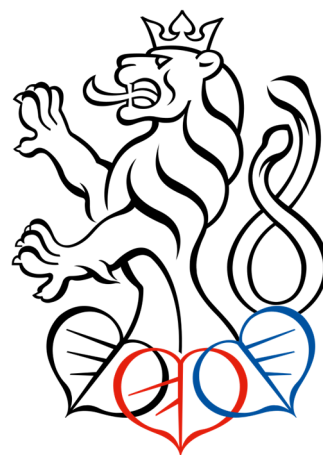
Jediným příjmem Úřadu, který lze částečně predikovat, jsou příjmy z vybraných pokut za porušení AML zákona na základě činnosti oddělení Kontrola nebo pokuty z mezinárodních sankcí vycházející z činnosti oddělení Mezinárodní a právní. Tyto příjmy lze sice předpokládat, nelze však předem odhadnout jejich výši.

V meziročním srovnání 2023/2024 došlo ke snížení příjmů Úřadu. V roce 2024 činila příjmová stránka Úřadu celkem 1 798,18 tis. Kč, což je oproti roku 2023 pokles o 50 %. Ostatní příjmy jsou představovány vrácením poskytnutých záloh z rozpočtového roku 2023.

Účinnost právní změny přinesla návrat k předchozímu režimu výběru udělených pokut vyplývajících z porušení mezinárodních sankcí zpět na Úřad, což je vyjádřeno skutečnými příjmy.

Kontrola činnosti FAÚ

Kontrolu činnosti Úřadu vykonává podle AML zákona Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřizuje stálou komisi, a vláda ČR. Kontrola činnosti FAÚ ze strany Stálé komise pro kontrolu činnosti Finančního analytického úřadu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR byla prováděna i v roce 2024, přičemž na žádné ze schůzí této komise konaných v průběhu roku 2024 nebyly ve vztahu k činnosti úřadu vzneseny výhrady či připomínky.

Plán úkolů pro rok 2025

- V oblasti legislativy se bude FAÚ v roce 2025 i nadále podílet, spolu s Ministerstvem financí a dalšími zainteresovanými stranami, na přípravě koncepční novely AML zákona, jejímž hlavním důvodem je přijetí nové evropské legislativy v oblasti AML/CFT, tj. AML balíčku. Cílem této novely bude také přepracovat AML zákon do uživatelsky přívětivější podoby, kdy dojde k reflexi rozdílů mezi povinnými osobami z finančního a nefinančního sektoru, a také zlepšit efektivitu fungování AML/CFT systému v ČR.
- FAÚ bude v roce 2025 pokračovat v posílené edukaci v oblasti AML/CFT u rizikových sektorů, a to zejména realitního sektoru a sektoru poskytovatelů služeb spojených s virtuálním aktivem. Obdobně bude pokračovat úzká spolupráce s Českou bankovní asociací, prostřednictvím níž dochází ke kontinuálnímu vzdělávání bankovních institucí a k poskytování zpětné vazby FAÚ.
- V souvislosti s přípravami na nadcházející 6. kolo vzájemného hodnocení ČR výborem MONEYVAL bude FAÚ nadále koordinovat průběh příprav prostřednictvím nově vzniklé podskupiny MONEYVAL. Ve dnech 14. a 15. 5. 2025 proběhne v ČR tzv. country training organizovaný sekretariátem výboru MONEYVAL. Následně do konce roku budou postupně vypracovány a hodnotitelům odevzdány veškeré podklady, na základě kterých bude Česká republika v roce 2026 hodnocena.

- Do 30. 4. 2025 připraví podskupina STRATEGIE AML/CFT pod vedením FAÚ návrh první národní strategie AML/CFT, kterou by měl následně schválit výbor MKS AML/CFT na svém jednání dne 28. 5. 2025.
- V oblasti výkonu správního dozoru, který je založen na rizikově orientovaném přístupu, bude pozornost nadále zaměřena na rizikové sektory, u nichž je plánováno postupné dotazníkové šetření k tvorbě sektorových metodik a posílení procesu individuálního hodnocení rizik. V rámci správního trestání dojde k intenzivnějšímu využití institutu nápravného opatření.
- K posílení spolupráce všech dozorových orgánů dle AML zákona a zajištění aplikace dobré praxe v této oblasti je plánováno aktualizovat memorandum o spolupráci s Celní správou ČR a uzavření memoranda s Českou obchodní inspekcí, Ministerstvem spravedlnosti a jednotlivými profesními komorami ve smyslu ustanovení § 4 odst. 13 AML zákona.
- V oblasti procesu národního hodnocení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu bude realizován proces tohoto hodnocení, a to již v rámci struktur nově vytvořené meziresortní skupiny, s předpokladem ukončení v termínu červnu roku 2026.
- Pro následující období je v oblasti ICT úkolem pokračovat v realizaci a zpracování nového vzoru formuláře oznámení o podezřelém obchodu, zavedení nových AI a BI nástrojů při vyhodnocování shromážděných informací, s cílem zavedení hodnocení a kategorizování v rámci analytických procesů.
- V letech 2025 až 2028 připravit a realizovat plán obměny IT infrastruktury na FAÚ.
- V oblasti personálních záležitostí je cílem pro další období personální posílení Kontrolního oddělení, růst odborné kvalifikace aktuálních i nových zaměstnanců Úřadu a zefektivnění systému proškolení. Cílem Finančního analytického úřadu je též nabídnout na trhu práce atraktivní a stabilní zaměstnání pro uvolněná či neobsazená funkční místa.

Statistický přehled výsledků činnosti v období 2020 – 2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Počet přijatých podnětů k provedení šetření	4 860	5 693	6 145	7 114	6 485
Celkový počet podaných trestních oznámení	426	512	911	995	713
Počet podaných trestních oznámení se zajištěním finančních prostředků	261	308	660	751	617
Výše zajištěných finančních prostředků [mil. Kč]	3 897	2 027	2 606	3 836	3 205
Počet postoupení na Generální finanční ředitelství	2 304	2 544	2 239	2 496	2 347
Počet postoupení na Generální ředitelství cel	140	121	205	457	623
Počet dotazů ze zahraničí	377	390	355	267	253
Počet dotazů do zahraničí	190	188	215	192	162
Počet spontánních informací ze zahraničí	362	510	659	626	417
Počet spontánních informací do zahraničí	344	303	259	235	233
Celkový počet kontrol provedených podle AML zákona	30	34	30	24	15
z toho počet kontrolních nákupů	14	15	0	8	4
Celkový počet zahájených správních řízení o porušení AML zákona	18	16	17	6	33
Počet kontrol systémů vnitřních zásad	77	158	83	48	280
Počet pokut uložených pro porušení AML zákona, nebo sankčního zákona	17	16	15	5	27
Výše uložených pokut pro porušení AML zákona [tis. Kč]	2 695	4 120	6 865	970	15 950

Seznam zkratek a pojmů

AI	Umělá inteligence (Artificial Intelligence)
AML	Boj proti praní peněz (Anti-Money Laundering)
AMLA	Evropský orgán dohledu pro boj proti praní peněz a financování terorismu (Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism)
ATM	Bankomat (Automated Teller Machine)
BI	Business Intelligence
BV	Běžné výdaje
CFT	Boj proti financování terorismu (Combating the Financing of Terrorism)
EBA	Evropský orgán pro bankovníctví (European Banking Authority)
FATF	Finanční akční výbor proti praní peněz (Financial Action Task Force)
FAÚ	Finanční analytický úřad
FIU	Finační zpravodajská jednotka (Financial Intelligence Unit)
ICT	Informační a komunikační technologie (Information and Communication Technologies)
IF	Investiční fond
KV	Kapitálové výdaje
NCTEKK	Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě
OČTŘ	Orgány činné v trestním řízení
OPO	Oznámení podezřelého obchodu podle AML zákona
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SVZ	Systém vnitřních zásad
Výbor MONEYVAL	Výbor expertů pro hodnocení opatření proti praní peněz a financování terorismu (nezávislý monitorovací orgán Rady Evropy)
ZISIF	Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech

Kontakty

Finanční analytický úřad
P.O. BOX 675
Jindřišská 14
111 21 Praha 1

fau@mfcrcz

fau.gov.cz

ID DS egi8zyh

IČO 05575389

Finanční analytický úřad
Washingtonova 1621/11
110 00 Praha 1

+420 257 044 501

Po – Čt 8:00 – 15:00
Pá 8:00 – 14:00

Název publikace: Finanční analytický úřad, Výroční zpráva 2024
Autor: FAÚ
Vydavatel: FAÚ
Grafický návrh a sazba: FAÚ
Vydání: první
Počet stran: 67
Vydáno: 6/2025
Neprodejné
© Finanční analytický úřad

